PIRMĀS INSTANCES TIESAS SPRIEDUMS (virspalāta)

2005. gada 14. decembrī *

Lieta T-383/00

***Beamglow Ltd***, Sentīva, Kembridžšīra [*St Ives, Cambs*] (Apvienotā Karaliste), ko pārstāv D. Velbruks [*D. Waelbroeck*], *avocat*, kas norādīja adresi Luksemburgā,

prasītāja,

pret

**Eiropas Parlamentu**, ko pārstāv R. Pasoss [*R. Passos*] un K. Bredlijs [*K. Bradley*], pārstāvji, kas norādīja adresi Luksemburgā,

**Eiropas Savienības Padomi**, ko pārstāv S. Markvarts [*S. Marquardt*] un M. Bišops [*M. Bishop*], pārstāvji,

un

**Eiropas Kopienu Komisiju,** ko pārstāv P. Keipers [*P. Kuijper*], K. Brauns [*C. Brown*] un E. Rigīni [*E. Righini*], pārstāvji, kas norādīja adresi Luksemburgā,

atbildētāji,

* Tiesvedības valoda — angļu.

ko atbalsta

**Spānijas Karaliste**, ko sākotnēji pārstāvēja R. Silva de Lapuerta [*R. Silva de Lapuerta*], pēc tam — E. Brakehaiss Konesa [*E. Braquehais Conesa*], pārstāvji, kas norādīja adresi Luksemburgā,

persona, kas iestājusies lietā,

par prasību atlīdzināt zaudējumus, kas, iespējams, radušies papildu muitas nodevu dēļ, ko Amerikas Savienotās Valstis (turpmāk tekstā — "ASV") atskaitīja no prasītājas saliekamo nerievoto un dekorēto kartona kastu importa ar Pasaules Tirdzniecības organizācijas (PTO) Strīdu noregulēšanas institūcijas atļauju, tai konstatējot, ka Kopienas banānu importa režīms neatbilst Līguma par PTO izveidošanu pielikumā esošajiem līgumiem un memorandiem.

EIROPAS KOPIENU PIRMĀS INSTANCES TIESA
(virspalāta),

šādā sastāvā: priekšsēdētājs B. Vesterdorfs [*B. Vesterdorf*], tiesneši P. Linda [*P. Lindh*], J. Azizi [*J. Azizi*], J. Pirungs [*J. Pirrung*], I. Legāls [*H. Legal*], R. Garsija-Valdekasass [*R. García-Valdecasas*], V. Tīli [*V. Tiili*], Dž. D. Kuks [*J. D. Cooke*], A. V. H. Meijs [*A. W. H. Meij*], M. Vilars [*M. Vilaras*] un N. Forvuds [*N. Forwood*],

sekretārs H. Jungs [*H. Jung*],

ņemot vērā rakstveida procesu un tiesas sēdi 2004. gada 26. maijā,

pasludina šo spriedumu.

## Spriedums

### Atbilstošās tiesību normas

1 1994. gada 15. aprīlī Kopiena parakstīja Noslēguma dokumentu pēc Urugvajas raunda daudzpusējām tirdzniecības sarunām, Līgumu par Pasaules Tirdzniecības organizācijas (PTO) izveidošanu, kā arī līgumu un memorandu kopumu, kas ir ietverti Līguma par PTO izveidošanu (turpmāk tekstā — "PTO Līgumi") 1.–4. pielikumā.

2 Pēc šīs parakstīšanas Padome pieņēma 1994. gada 22. decembra Lēmumu 94/800/EK par daudzpusējo sarunu Urugvajas kārtā (no 1986. gada līdz 1994. gadam) panākto nolīgumu slēgšanu Eiropas Kopienas vārdā jautājumos, kas ir tās kompetencē (OV L 336, 1. lpp.).

3 Kā tas izriet no Līguma par PTO izveidošanu preambulas — līgumslēdzējas puses bija nolēmušas parakstīt līgumus, "veidojot savstarpēji un abpusēji izdevīgas saistības ar nolūku būtiski pazemināt tarifus un citas tirdzniecības barjeras, kā arī likvidēt diskriminējošu attieksmi starptautiskajās tirdzniecības attiecībās".

4 Līguma par PTO izveidošanu II panta 2. punkts nosaka:

"Līgumi un ar tiem saistītie juridiskie akti, kas ietverti 1., 2. un 3. pielikumos, [..] ir šī Līguma neatņemamas sastāvdaļas, kas ir saistošas visām tā Dalībvalstīm."

5 Līguma par PTO izveidošanu XVI panta ar nosaukumu "Citi nosacījumi" 4. punkts nosaka:

"Katra Dalībvalsts nodrošina savu likumu, noteikumu un administratīvo procedūru atbilstību savām saistībām, kā to paredz klāt pievienotie Līgumi."

6 Turklāt Vienošanās par noteikumiem un kārtību, kas nosaka strīdu noregulēšanu (turpmāk tekstā — "VSN"), kas ir ietverta Līguma par PTO izveidošanu 2. pielikumā, tās 3. panta ar nosaukumu "Vispārīgie noteikumi" 2. punkta pēdējā teikumā precizē:

"SNI rekomendācijas un lēmumi nepalielina vai nesamazina tās tiesības un pienākumus, kas paredzēti aptvertajos līgumos."

7 Saskaņā ar VSN 3. panta 7. punktu:

"Pirms lietas ierosināšanas Dalībvalstij jāizvērtē, vai šāda lēmuma īstenošana un darbība šīs kārtības ietvaros tai būs izdevīga. Strīdu noregulēšanas mehānisma mērķis ir nodrošināt pozitīvu strīda atrisinājumu. Skaidri saprotams, ka visvairāk vēlams ir abām pusēm pieņemams strīdus atrisinājums saskaņā ar aptvertajiem līgumiem. Ja šāds vispārēji pieņemams atrisinājums nav panākts, primārais strīdu noregulēšanas mehānisma mērķis parasti ir nodrošināt attiecīgo pasākumu atcelšanu, ja tiek konstatēts, ka tie neatbilst kādam no aptvertā līguma nosacījumiem. Kompensācijas nosacījums tiek pielietots tikai tad, ja tūlītēja šāda pasākuma atcelšana nav iespējama, un tikai kā pagaidu pasākums līdz aptvertajam līgumam neatbilstošā pasākuma atcelšanai. Pēdējā atkāpšanās, kuru šis Līgums nodrošina Dalībvalstij, kas prasa strīda noregulēšanas kārtību, ir iespēja pārtraukt koncesiju piemērošanu vai citas saistības saskaņā ar aptvertajiem līgumiem diskriminējošā kārtā attiecībā pret citu Dalībvalsti, pēc SNI pilnvarojuma šādu pasākumu veikšanai."

8 VSN 7. pants paredz, ka komisijas veic pienācīgu izmeklēšanu, lai palīdzētu Strīdu noregulēšanas institūcijai (turpmāk tekstā — "SNI") sagatavot rekomendācijas vai izdot lēmumus par jautājumiem, kas šai iestādei ir iesniegti. Atbilstoši VSN 12. panta 7. punktam gadījumā, ja strīdus pusēm nav izdevies panākt savstarpēji apmierinošu risinājumu, komisija iesniedz savus secinājumus SNI rakstiska ziņojuma veidā.

9 VSN 17. pants paredz, ka SNI var izveidot apelācijas institūciju, kas būtu pilnvarota izskatīt apelācijas sūdzības par komisijām iesniegtajām lietām.

10 Atbilstoši VSN 19. panta noteikumiem gadījumā, ja komisija vai apelācijas institūcija secina, ka pasākums neatbilst PTO līgumam, tā iesaka attiecīgajai dalībvalstij panākt pasākuma savietojamību ar šo līgumu. Papildus šiem ieteikumiem komisija vai apelācijas institūcija var ieteikt veidu, kādā attiecīgā dalībvalsts varētu īstenot šos ieteikumus.

11 Atbilstoši VSN 21. panta ar nosaukumu "Rekomendāciju un lēmumu īstenošanas uzraudzība" 1. punktam precīza SNI rekomendāciju un lēmumu ievērošana ir ārkārtīgi svarīga, lai nodrošinātu efektīvu strīdu atrisināšanu, kas ir ieguvums visām dalībvalstīm.

12 Saskaņā ar VSN 21. panta 3. punktu, ja attiecīgā dalībvalsts nevar tūlīt ievērot SNI rekomendācijas un lēmumus, tai tas ir jāizdara saprātīgā termiņā, ko vajadzības gadījumā nosaka saistošā arbitrāža.

13 Ja pastāv domstarpības par to, vai saskaņā ar SNI rekomendācijām un lēmumiem piemērotie pasākumi atbilst PTO līgumam, VSN 21. panta 5. punkts precizē, ka šāds strīds jāatrisina saskaņā ar SNI noteikto strīdus noregulēšanas kārtību, pēc iespējas vēršoties pie sākotnējā komisijas sastāva.

14 Atbilstoši VSN 21. panta 6. punktam SNI piekrīt pieņemto rekomendāciju un lēmumu īstenošanas uzraudzība un, ja vien SNI nenolemj citādi, jautājumi par rekomendāciju vai lēmumu īstenošanu tiek iekļauti SNI sanāksmes darba kārtībā sešus mēnešus pēc datuma, kurš ir noteikts kā 3. punktā paredzētais saprātīgais termiņš, un paliek iekļauti SNI sanāksmes darba kārtībā līdz pat brīdim, kad jautājums ir atrisināts.

15 VSN 22. pants ar nosaukumu "Kompensācija un koncesiju pārtraukšana" nosaka:

"1. Kompensācija un koncesiju vai citu saistību pārtraukšana ir pagaidu pasākumi, ko iespējams piemērot gadījumā, ja rekomendācijas un lēmumi netiek īstenoti saprātīgā termiņā. Tomēr primārais ir rekomendāciju īstenošana, lai padarītu pasākumu atbilstošu aptvertajiem līgumiem, nevis kompensācijas vai koncesiju pārtraukšana. Kompensācija ir brīvprātīga un, ja tāda tiek piešķirta, tai jāatbilst aptvertajiem līgumiem.

2. Ja attiecīgā Dalībvalsts nav spējusi pielāgot pasākumu, kas ir uzskatāms par neatbilstošu aptvertajam līgumam, un tādējādi nav īstenojusi rekomendācijas un lēmumus saprātīgā laika periodā, kas noteikti atbilstoši 21. panta 3. paragrāfam [punktam], šādai Dalībvalstij pēc pieprasījuma jāuzsāk sarunas ar jebkuru no pusēm, kas iesaistījusies strīdus noregulēšanas procesos, ar nolūku noteikt abpusēji pieņemamas kompensācijas. Ja vienošanās par apmierinošu kompensāciju nav panākta 20 dienu laikā pēc saprātīga termiņa izbeigšanās, jebkura puse, kura ierosinājusi strīda noregulēšanas procesu, var pieprasīt SNI atļauju pārtraukt koncesiju vai citu saistību saskaņā ar aptvertajiem līgumiem piemērošanu attiecīgajai Dalībvalstij.

3. Apsverot kādu koncesiju vai citu saistību pārtraukšanu, sūdzētājai pusei jāpiemēro šādi principi un kārtība:

a) par vispārējo principu jāuzskata, ka sūdzētājai pusei vispirms jāmēģina pārtraukt koncesijas vai citas saistības attiecībā uz tādu pašu sektoru(-iem), kā tas, kurā

komisija vai apelācijas institūcija ir konstatējušas pārkāpumu vai cita veida anulējumu vai kaitējumu;

b) ja šī puse uzskata, ka nav iespējams vai nav mērķtiecīgi pārtraukt koncesijas vai citas saistības attiecībā uz vienu un to pašu sektoru(-iem), tā var pieprasīt koncesijas vai citu saistību pārtraukšanu citos sektoros saskaņā ar to pašu līgumu;

c) ja šī puse uzskata, ka nav iespējams vai nav mērķtiecīgi pārtraukt koncesijas vai citas saistības attiecībā uz citiem sektoriem saskaņā ar to pašu līgumu, un apstākļi ir pietiekoši nopietni, tā var pieprasīt koncesijas vai citu saistību pārtraukšanu saskaņā ar citu aptverto līgumu;

[..]

4. Koncesiju vai citu saistību pārtraukšanas apjomam, ko atļāvis SNI, ir jābūt vienlīdzīgam ar anulējuma un kaitējuma apjomu.

[..]

6. Ja rodas situācija, kas aprakstīta 2. paragrāfā [punktā], tad pēc attiecīga lūguma saņemšanas SNI dod atļauju pārtraukt koncesijas vai citas saistības 30 dienu laikā pēc saprātīga termiņa izbeigšanās, ja vien SNI pēc konsensa nenolemj lūgumu

noraidīt. Tomēr, ja attiecīgā Dalībvalsts iebilst pret ieteikto pārtraukšanas apjomu, vai izvirza pretenzijas, ka nav tikuši ievēroti 3. paragrāfā [punktā] norādītie principi un kārtība sūdzētājas puses pieprasījumā par koncesiju vai citu saistību pārtraukšanu [..], lieta jānodod arbitrāžai. Šāda arbitrāža jāveic sākotnējā komisijā, ja tās locekļi ir pieejami, vai arī arbitram, kuru iecēlis ģenerāldirektors, un tā tiek pabeigta 60 dienu laikā pēc saprātīgā termiņa izbeigšanās. Koncesijas un citas saistības nevar tikt pārtrauktas arbitrāžas laikā.

7. Arbitram, kurš darbojas atbilstoši 6. paragrāfam [punktam], nav jāpārbauda pārtraucamo koncesiju vai citu saistību raksturs, bet gan jānosaka, vai šādas pārtraukšanas apjoms ir vienlīdzīgs anulējumu vai kaitējuma [samazinājuma] apjomam [..]. Puses akceptē arbitra lēmumu kā galīgu, un attiecīgās puses nepieprasa otru arbitrāžu. SNI tiek nekavējoties informēta par arbitra lēmumu un pēc attiecīga lūguma dod atļauju pārtraukt koncesijas vai citas saistības, ja lūgums atbilst arbitra lēmumam, ja vien SNI ar konsensu nenolemj lūgumu noraidīt.

8. Koncesiju vai citu saistību pārtraukšana notiek uz laiku un tiek piemērota tikai līdz brīdim, kad pasākums, kas atzīts par neatbilstošu aptvertajam līgumam, ir atcelts vai Dalībvalsts, kurai jāīsteno rekomendācijas un lēmumi, rod kompensācijas iespējas ieguvuma anulējumam vai kaitējumam [samazinājumam], vai arī tiek panākts savstarpēji apmierinošs atrisinājums. Atbilstoši [VSN] 21. panta 6. paragrāfam [punktam] SNI piekrīt pieņemto rekomendāciju un lēmumu īstenošanas uzraudzībai, ieskaitot tos gadījumus, kad tikusi sniegta kompensācija, pārtrauktas koncesijas vai citas saistības, bet rekomendācijas pasākuma pielāgošanai aptvertajiem līgumiem nav īstenotas.

[..]"

## Prāvas rašanās fakti

16 1993. gada 13. februārī Padome pieņēma Regulu (EEK) Nr. 404/93 par banānu tirgus kopīgo organizāciju (OV L 47, 1. lpp., turpmāk tekstā — "banānu TKO"). Tirdzniecības režīms ar trešām valstīm, ko nosaka šās regulas IV nodaļa, paredz labvēlīgus noteikumus banāniem, kuru izcelsmes valstis ir noteiktas Āfrikas, Karību un Klusā okeāna valstis (ĀKK), kas 1989. gada 15. decembrī ir parakstījušas Ceturto Lomes ĀKK–EEK konvenciju (OV 1991, L 229, 3. lpp.).

17 Par sūdzībām, ko 1996. gada februārī SNI iesniedza vairāki PTO dalībnieki, tostarp Ekvadora un ASV, komisija, kas izveidota atbilstoši VSN noteikumiem, 1997. gada 22. maijā iesniedza savus ziņojumus, kuros atzina, ka banānu TKO importa režīms nav saderīgs ar saistībām, ko Kopiena uzņēmusies PTO līguma ietvaros. Komisijas sagatavotie ziņojumi tāpat rekomendēja SNI aicināt Kopienu panākt šā režīma atbilstību pienākumiem, ko tai uzliek PTO līgums.

18 Attiecībā uz apelācijas sūdzību, ko iesniedza Kopiena, pastāvīgā apelācijas institūcija 1997. gada 9. septembrī pēc būtības apstiprināja komisijas secinājumus un rekomendēja SNI aicināt Kopienu panākt apstrīdēto Kopienu tiesību normu atbilstību PTO līgumiem.

19 1997. gada 25. septembrī SNI pieņēma komisijas un apelācijas institūcijas ziņojumus.

20 1997. gada 16. oktobrī Kopiena atbilstoši VSN 21. panta 3. punktam informēja SNI par to, ka tā pilnībā ievēros savas starptautiskās saistības.

21 1997. gada 17. novembrī sūdzētājas valstis, piemērojot VSN 21. panta 3. punkta c) apakšpunktu, lūdza saistošajai arbitrāžai noteikt saprātīgu termiņu Kopienas pienākumu izpildei.

22 Ar arbitrāžas spriedumu, kas publicēts 1998. gada 7. janvārī, saistošā arbitrāža noteica, ka šis laika periods ir no 1997. gada 25. septembra līdz 1999. gada 1. janvārim.

23 1998. gada 20. jūlijā, pieņemot Regulu (EK) Nr. 1637/98, ar ko groza Regulu (EEK) Nr. 404/93 (OV L 210, 28. lpp.), Padome izmainīja banānu tirdzniecības režīmu ar trešām valstīm.

24 Regulas (EK) Nr. 1637/98 preambula nosaka:

"(1) [..] ir vajadzīgas vairākas izmaiņas Regulas [..] Nr. 404/93 IV sadaļas noteikumos par tirdzniecību ar trešām valstīm;

(2) [..] ir jāizpilda Kopienas starptautiskās saistības [PTO] un pret pārējām valstīm, kas parakstījušas Ceturto ĀKK–EK konvenciju, vienlaikus sasniedzot [banānu TKO] mērķus;

[..]

(9) [..] šīs regulas darbība būtu jāpārskata pēc attiecīga pārbaudes laika beigām;

[..]."

25 1998. gada 28. oktobrī Komisija pieņēma Regulu (EK) Nr. 2362/98, ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus Regulas Nr. 404/93 piemērošanai attiecībā uz banānu importa režīmu Kopienā (OV L 293, 32. lpp.). Šis dokuments ietver tiesību normu kopumu, kas vajadzīgs jaunā banānu tirdzniecības režīma ar trešām valstīm īstenošanai, ieskaitot pārejas noteikumus, jo šie piemērošanas noteikumi visai drīz stājās spēkā.

26 Uzskatot, ka Kopiena ieviesa banānu importa režīmu, saglabājot iepriekšējā režīma nelikumīgos aspektus un neievērojot PTO līgumus un SNI 1997. gada 25. septembra lēmumu, ASV 1998. gada 10. novembrī publicēja *"Federal Register"* tādu preču pagaidu sarakstu, kuru izcelsmes valstis ir Kopienas dalībvalstis un kurām paredzēts piemērot pretpasākumu papildu importa muitas nodevu formā.

27 ASV 1998. gada 21. decembrī paziņoja par savu nodomu, sākot ar 1999. gada 1. februāri vai vēlākais — ar 1999. gada 3. martu, piemērot muitas nodevas ar 100 % likmi Kopienas precēm, kas ietvertas ASV administrācijas izveidotajā sarakstā.

28 1999. gada 14. janvārī ASV atbilstoši VSN 22. panta 2. punktam lūdza SNI atļauju pārtraukt piemērot Kopienai un tās dalībvalstīm tarifu koncesijas un citas saistības saskaņā ar 1994. gada Vispārīgo vienošanos par tarifiem un tirdzniecību (*GATT*) un Vispārīgo pakalpojumu tirdzniecības līgumu (*GATS*) tirdzniecībai 520 miljonu ASV dolāru (USD) apmērā.

29 SNI sanāksmes laikā, kas notika no 1999. gada 25. janvāra līdz 1999. gada 1. februārim, Kopiena apstrīdēja šo summu, jo tā neatbilda ASV ieguvuma anulējuma vai kaitējuma [samazinājuma] līmenim, un apgalvoja, ka netika ievēroti principi un procedūras, ko nosaka VSN 22. panta 3. punkts.

30 1999. gada 29. janvārī pēc Kopienas lūguma SNI nolēma iesniegt šo jautājumu sākotnējās komisijas arbitrāžai, pamatojoties uz VSN 22. panta 6. punktu, un apturēja ASV pieteikuma par atļaujas piešķiršanu izskatīšanu līdz brīdim, kad tiks noteikta summa, ko var atskaitīt kā pretpasākumu.

31 1999. gada 3. martā ASV administrācija jaunajā sarakstā ietverto preču Kopienas eksportētājiem noteica pienākumu uzrādīt bankas garantiju — 100 % no importēto preču vērtības.

32 Ar 1999. gada 9. aprīļa lēmumu arbitri, pirmkārt, uzskatot, ka vairākas jaunās banānu TKO importa režīma tiesību normas ir pretrunā PTO līgumu noteikumiem, noteica 191,4 miljonus USD gadā ASV ieguvuma anulējuma vai samazinājuma

līmenim un, otrkārt, uzskatīja, ka tarifu koncesiju un citu saistību piemērošana 1994. gada *GATT* ietvaros attiecībā uz Kopienu un tās dalībvalstīm tirdzniecībai, kas sasniedz 191,4 miljonus USD gadā, atbilst VSN 22. panta 4. punktam.

33 1999. gada 7. aprīlī ASV lūdza SNI, piemērojot VSN 22. panta 7. punktu, atļaut piemērot muitas nodevas importam, kas sasniedz šo summu.

34 1999. gada 9. aprīļa paziņojumā presei *United States Trade Representative* (Amerikas Savienoto Valstu pārstāvis tirdzniecības jautājumos, turpmāk tekstā — "Pārstāvis") publicēja to preču sarakstu, kurām ir piemērojamas importa muitas nodevas ar 100 % likmi. Šajā preču, kuru izcelsmes valstis ir: Austrija, Beļģija, Somija, Francija, Vācija, Grieķija, Īrija, Itālija, Luksemburga, Portugāle, Spānija, Zviedrija un Apvienotā Karaliste, sarakstā tostarp ietvertas "saliekamās papīra vai nerievota kartona kastes, lādītes un futrāļi". Tajā tika norādīts, ka Pārstāvis publicēs lēmumu par nodevu uzlikšanu ar 100 % likmi "*Federal Register*" un ka atskaitījumi tiks veikti, sākot ar 1999. gada 3. martu.

35 Šis lēmums, kas 1999. gada 19. aprīlī tika publicēts "*Federal Register*" (64. sējums, Nr. 74, 19209. — 19211. lpp.), tika pieņemts, pamatojoties uz 1974. gada Tirdzniecības likuma [*Trade Act*] 301. pantu, saskaņā ar kuru Pārstāvis veic atļautos pasākumus, ja tiek konstatēts ASV tirdzniecības līgumā noteikto tiesību pārkāpums.

36 No iepriekš minētā tiesību akta nodaļas "Spēkā stāšanās datums" izriet — "[Pārstāvis] nolēma, ka, sākot ar 1999. gada 19. aprīli, precēm, kas nodotas

patēriņam vai izņemtas no noliktavas, lai tās nodotu patēriņam, 1999. gada 3. martā vai pēc šā datuma ir piemērojamas nodevas *ad valorem* ar 100 % likmi".

37 Komisija, kas tika izveidota pēc Ekvadoras 1998. gada 18. decembra pieprasījuma atbilstoši VSN 21. panta 5. punktam, tāpat 1999. gada 6. aprīlī secināja, ka jaunais Kopienas banānu importa režīms neatbilst PTO līgumu noteikumiem. 1999. gada 6. maijā SNI apstiprināja Komisijas ziņojumu.

38 1999. gada 19. aprīlī SNI atļāva ASV piemērot importam no Kopienas muitas nodevas, ikgadējam tirdzniecības apjomam sasniedzot 191,4 miljonus USD.

39 1999. gada 25. maijā Kopiena apstrīdēja PTO iestādēs ASV pretpasākumus par laika posmu no 1999. gada 3. marta līdz 1999. gada 19. aprīlim, tostarp tādēļ, ka tie stājās spēkā 1999. gada 3. martā.

40 Uzskatot, ka ASV papildu nodevu spēkā stāšanās šajā datumā ir pretrunā VSN tiesību normām, komisija, pie kuras vērsās Kopiena, pārcēla šā pasākuma spēkā stāšanās datumu uz 1999. gada 19. aprīli.

41 Sarunu ar visiem ieinteresētajiem dalībniekiem ietvaros Kopiena piedāvāja veikt grozījumus jaunajā banānu TKO. Šie grozījumi tika iestrādāti Padomes 2001. gada 29. janvāra Regulā (EK) Nr. 216/2001, ar ko groza Regulu Nr. 404/93 (OV L 31, 2. lpp.).

42 Saskaņā ar Regulas Nr. 216/2001 preambulu:

"(1) Ir bijis daudz tiešu kontaktu ar piegādātāja zemēm un citām ieinteresētām pusēm, lai izšķirtu strīdus, kas radušies, piemērojot ar Regulu [..] Nr. 404/934 izveidoto importa režīmu, un lai ņemtu vērā saskaņā ar [PTO] strīdu noregulēšanas sistēmas ietvaros izveidotās īpašās grupas secinājumus.

(2) Izanalizējot visas Komisijas piedāvātās iespējas, var secināt, ka, vidēji īsā laikā izveidojot importa sistēmu, kuras pamatā būtu atbilstīgas muitas nodokļa likmes piemērošana un tarifu atvieglojumu piemērošana importam no ĀKK valstīm, tiktu sniegtas vislabākās garantijas, pirmkārt, tirgus kopējās organizācijas mērķu sasniegšanai attiecībā uz Kopienas ražošanu un pieprasījumu starp patērētājiem, otrkārt, starptautiskās tirdzniecības noteikumu ievērošanai un, treškārt, turpmāku strīdu novēršanai.

(3) Tomēr šāda sistēma jāievieš pēc tam, kad saskaņā ar PTO noteikto kārtību, jo īpaši [*GATT*...] XXVIII pantu, noslēgtas sarunas ar Kopienas partneriem. Šo sarunu rezultāti jāiesniedz apstiprināšanai Padomē, kurai saskaņā ar Līguma noteikumiem jānosaka arī piemērojamo kopējo muitas tarifu apjoms.

(4) Līdz minētais režīms stājas spēkā, Kopienai būtu jāsaņem piegādes atbilstīgi vairākām tarifu kvotām, ko atver jebkuras izcelsmes importam un pārvalda atbilstīgi minētās [SNI...] ieteikumiem.

(5) Ņemot vērā līgumsaistības pret ĀKK valstīm un vajadzību garantēt tām pienācīgus konkurences apstākļus, piemērojot šo valstu izcelsmes banānu importam tarifu atvieglojumus EUR 300 apjomā par tonnu, varētu saglabāt attiecīgās tirdzniecības plūsmas. Tas jo īpaši nozīmēs, ka šādam importam atbilstīgi [..] tarifu kvotām piemēros nodokļa nulles likmi.

(6) Komisija būtu jāpilnvaro sākt sarunas ar piegādātāja zemēm, kas ir būtiski ieinteresētas veikt piegādes Kopienas tirgum, lai mēģinātu sarunu ceļā piešķirt pirmās divas tarifu kvotas [..]."

43 2001. gada 11. aprīlī ASV un Kopiena noslēdza vienošanos, kas nosaka "līdzekļus, kas var tikt atļauti, lai noregulētu ilgstošus strīdus par banānu importa režīmu" Kopienā. Šī vienošanās paredz, ka Kopiena apņemas "vēlākais līdz 2006. gada 1. janvārim izveidot tikai tarifu režīmu banānu importam". Šis dokuments nosaka pasākumus, ko Kopiena apņemas veikt pārejas periodā, kas beidzas 2006. gada 1. janvārī. Turpretī ASV apņemas uz laiku pārtraukt papildu muitas nodevu piemērošanu, ko šai valstij ir atļauts piemērot Kopienas importam. ASV tomēr savā 2001. gada 26. jūnija paziņojumā SNI precizēja, ka šī vienošanās "kā tāda nav uzskatāma par savstarpēji panākto risinājumu atbilstoši [VSN 3. panta 6. punktam un ka] turklāt, ņemot vērā pasākumus, kas visām pusēm ir vēl jāveic, būtu arī priekšlaicīgi izslēgt šo jautājumu no SNI darba kārtības".

44 Ar 2001. gada 7. maija Regulu (EK) Nr. 896/2001, ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus Padomes Regulas (EEK) Nr. 404/93 piemērošanai attiecībā uz banānu importēšanas kārtību Kopienā (OV L 126, 6. lpp.), Komisija noteica piemērošanas noteikumus jaunajam Kopienas banānu importa režīmam, ko ieviesa Regula Nr. 216/2001.

45 ASV pārtrauca piemērot papildu muitas nodevas, sākot ar 2001. gada 30. jūniju. Sākot ar 2001. gada 1. jūliju, to nodevām Kopienā ražoto saliekamo kastu, lādīšu un futrāļu importam tika noteikta sākotnējā likme.

46 No statistikas datiem, ko iesniedza Komisija pēc Pirmās instances tiesas pieprasījuma, izriet, ka Kopienā ražoto saliekamo kastu, lādīšu un futrāļu importa uz ASV kopējā IAT (izmaksas, apdrošināšana un transportēšanas izmaksas) vērtība ir pieaugusi: 1998. gadā — līdz USD 27 932 045, 1999. gadā — līdz USD 16 645 665, 2000. gadā — līdz USD 9 531 023 un, visbeidzot, 2001. gadā — līdz USD 18 444 637.

47 *Beamglow Ltd* ražo apdrukātas un izrotātas saliekamas kartona kastes. Šīs kastes ir paredzētas tādu preču iesaiņošanai kā kosmētika un parfimērija un attiecas uz preču kategoriju — "saliekamās papīra vai nerievota kartona kastes, lādītes un futrāļi", kam piemērojamas papildu muitas nodevas.

## Process

48 Ar prasības pieteikumu, kas Pirmās instances tiesas kancelejā iesniegts 2000. gada 22. decembrī, prasītāja cēla šo prasību par zaudējumu, kas radušies papildu nodevu dēļ, atlīdzību.

49 Ar atsevišķu dokumentu, kas Pirmās instances tiesas kancelejā iesniegts 2001. gada 20. martā, Parlaments atbilstoši Pirmās instances tiesas Reglamenta 114. pantam cēla iebildi par prasības nepieņemamību.

50 Prasītāja ar 2001. gada 8. jūnija dokumentu iesniedza savus rakstveida apsvērumus par šo iebildi.

51 Ar ceturtās palātas priekšsēdētāja 2001. gada 12. jūnija rīkojumu Spānijas Karalistei tika atļauts iestāties lietā atbildētāju prasījumu atbalstam.

52 Iebildes par nepieņemamību, ko cēla Parlaments, izskatīšana ar 2001. gada 16. oktobra rīkojumu tika atlikta līdz lietas izskatīšanai pēc būtības.

53 Pēc Komisijas pieteikuma, kas tika iesniegts atbilstoši Reglamenta 51. panta 1. punkta otrajai daļai, šī lieta ar Pirmās instances tiesas 2002. gada 4. jūlija lēmumu tika nodota izskatīšanai palātai paplašinātā sastāvā, kas sastāv no pieciem tiesnešiem.

54 2002. gada 3. oktobrī atbilstoši Pirmās instances tiesas 2002. gada 4. jūlija lēmumam par palātu sastāvu un to izskatīšanai nododamām lietām tā tika nodota izskatīšanai pirmajai palātai paplašinātā sastāvā.

55 Tā kā sākotnēji ieceltais tiesnesis referents nevarēja turpināt piedalīties lietas izskatīšanā, jo viņš pārtrauca pildīt savas funkcijas, Pirmās instances tiesas priekšsēdētājs ar 2002. gada 18. decembra lēmumu iecēla jaunu tiesnesi referentu.

56 2004. gada 1. aprīlī Pirmās instances tiesa, uzklausot lietas dalībniekus, nolēma nodot izskatīšanai Pirmās instances tiesas virspalātai šo lietu, kā arī piecas citas saistītās lietas.

57 Ar 2004. gada 19. maija rīkojumu virspalātas priekšsēdētājs, uzklausot lietas dalībniekus, apvienoja sešas minētās lietas mutvārdu procesa vajadzībām.

58 Procesa organizatorisko pasākumu ietvaros Pirmās instances tiesa aicināja lietas dalībniekus rakstiski atbildēt uz vairākiem jautājumiem pirms tiesas sēdes. Lietas dalībnieki pienācīgi iesniedza pieprasīto informāciju.

59 Lietas dalībnieki sniedza mutvārdu paskaidrojumus un atbildes uz jautājumiem, ko uzdeva Pirmās instances tiesa virspalātas 2004. gada 26. maija tiesas sēdes laikā.

**Lietas dalībnieku prasījumi**

60 Prasītājas prasījumi Pirmās instances tiesai ir šādi:

— piespriest atbildētājiem vienādās daļās atlīdzināt zaudējumus GBP 1 299 632 apmērā;

— pakārtoti — piespriest atbildētājiem saprātīgā termiņā pēc sprieduma pasludināšanas izmaksāt prasītājai atlīdzību apmērā, par kādu lietas dalībnieki vienojas, vai, ja nevar vienoties, likt lietas dalībniekiem tajā pašā termiņā iesniegt prasījumus ar aprēķiniem;

— piespriest kavējuma procentus no maksājamās atlīdzības ar likmi 8 % gadā vai ar jebkādu citu tiesas noteiktu likmi, sākot ar sprieduma pasludināšanas datumu;

— piespriest Kopienai, ko pārstāv Parlaments, Padome un Komisija, atlīdzināt tiesāšanās izdevumus;

— noteikt jebkādus citus pasākumus, ko tiesa uzskata par nepieciešamu.

61 Atbildētāju, ko atbalsta Spānijas Karaliste, prasījumi Pirmās instances tiesai ir šādi:

— noraidīt prasību kā nepieņemamu vai — pakārtoti — kā nepamatotu;

— piespriest prasītājai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

**Par pieņemamību**

62 Atbildētāji apstrīd prasības pieņemamību no trijiem aspektiem. Pirmkārt, *Beamglow* prasība par zaudējumu atlīdzību ir nepieņemama, ciktāl tā attiecas uz Parlamentu. Otrkārt, prasības pieteikums neatbilst Reglamenta 44. panta 1. punkta c) apakšpunkta noteikumiem. Visbeidzot, Pirmās instances tiesa nav pilnvarota izskatīt šo prasību.

*Par prasības nepieņemamību, ciktāl tā attiecas uz Parlamentu*

63 Parlaments uzskata, ka prasība attiecībā pret to nav pieņemama. Pirmkārt, *Beamglow* advokāts nav pilnvarots celt pret to prasību tādēļ, ka prasības pieteikuma iesniegšanas dienā tās advokātam nebija pilnvaru, kas ļautu celt prasību, kurā Parlaments būtu minēts kā atbildētāja iestāde. Otrkārt, prasības pieteikumā nav uzrādīti fakti, kas ļautu konstatēt, ka Kopiena varētu būt atbildīga Parlamenta rīcības dēļ.

64 Pirmās instances tiesa uzskata, ka ir lietderīgi vispirms izvērtēt otro Parlamenta izvirzīto nepieņemamības pamatu.

Lietas dalībnieku argumenti

65 Parlaments apgalvo, ka prasības pieteikumā nav paskaidrots, kādā veidā Parlaments varēja izraisīt Kopienas atbildību. Jebkurā gadījumā Parlaments nav vainojams par zaudējumiem, ko prasītāja, iespējams, cieta, ņemot vērā to, ka tas nav pilnvarots noteikt apstrīdētā Kopienas tiesiskā regulējuma lauksaimniecības jomā materiālo saturu vai veikt pasākumus, kas var izraisīt, novērst vai samazināt iespējamos zaudējumus. Parlamenta izdotās rezolūcijas ir vienkārši veids, kādā izpaužas tā vispārīgās pilnvaras izdot lēmumus.

66 Prasītāja iebilst, ka tā saista radītos zaudējumus ar kļūdām, kas pieļautas apstrīdētā Kopienas tiesiskā regulējuma attiecībā uz banāniem visos grozīšanas procesa etapos, un turklāt — ar lomu, kāda ir visām attiecīgajām iestādēm, ieskaitot Parlamentu.

67 Tā apgalvo, ka Parlaments sniedza konsultācijas, pirms tika pieņemtas Regulas Nr. 404/93 un Nr. 1637/98, kuras tika atzītas par neatbilstošām PTO līgumiem. Parlamentam bija iespēja, ko tas neizmantoja, iesniegt jebkādus piemērotus priekšlikumus par jautājumiem, kuru dēļ, pēc tā domām, ir jāpieņem Kopienas akts. Visbeidzot, dažādi paziņojumi, rezolūcijas un iejaukšanās no Parlamenta puses pasvītroja vajadzību novērst PTO noteikumu graujošās sekas attiecībā uz Kopienas ražošanas reģioniem.

Pirmās instances tiesas vērtējums

68 Ja — kā tas ir šajā gadījumā — pret Kopienu ir celta prasība par ārpuslīgumisko atbildību, to Kopienu tiesā pārstāv viena vai vairākas iestādes, kuras, iespējams, ir vainojamas pie zaudējumu nodarīšanas.

69 Jo īpaši prasības pieteikuma par atlīdzību iesniedzējs var pamatoti celt prasību pret Kopienu, ko pārstāv Komisija un Padome, jo atbilstoši EK līguma 43. panta (pēc grozījumiem — EKL 37. pants) 2. punkta trešās daļas noteikumiem Komisija piedāvāja, bet Padome apstiprināja Kopienas lauksaimniecības tiesisko regulējumu, kura nelikumības dēļ ir radušies zaudējumi (Tiesas 1973. gada 13. novembra spriedums apvienotajās lietās no 63/72 līdz 69/72 *Werhahn* u.c./Padome, *Recueil*, 1229. lpp., 7. un 8. punkts).

70 Šī tiesību norma pēc būtības Parlamentam nepiešķir nekādas pilnvaras lēmumu pieņemšanā, bet ļauj vienīgi iejaukties kā konsultantam procedūrā, kurā tikai Padome pieņem regulas, direktīvas un lēmumus, kas attiecas uz kopējo lauksaimniecības politiku.

71 Līdz ar to paziņojums, ko Parlaments izdeva šajā sakarā par tam iesniegto priekšlikumu, uz kura pamata tika pieņemta Regula Nr. 1637/98, nebija saistošs.

72 Tas pats attiecas uz paziņojumiem un rezolūcijām, kas Parlamentam vajadzības gadījumā bija jāpieņem attiecībā uz uzņēmējiem, kas veic savu darbību citā, nevis banānu nozarē. Tā kā šādas rezolūcijas nav saistošas, tās nevarēja radīt tiesisko paļāvību par to, ka Padome un Komisija tās ievēros (Tiesas 1985. gada 11. jūlija spriedums apvienotajās lietās 87/77, 130/77, 22/83, 9/84 un 10/84 *Salerno* u.c./Komisija un Padome, *Recueil*, 2523. lpp., 59. punkts), ne arī, ka līdz ar to šīm divām iestādēm šajā sakarā radīsies pienākumi (šajā sakarā skat. Tiesas 2004. gada 29. oktobra rīkojumu lietā C-18/04 P *Krikorian* u.c./Parlaments, Padome un Komisija, Krājumā nav publicēts, 33. punkts).

73 Šādos apstākļos gan Padomes Regulas Nr. 1637/98 un Komisijas Regulas Nr. 2362/98, ko SNI uzskata par neatbilstošām PTO līgumiem, pieņemšana, gan tas, ka, iespējams, netika panākta apstrīdētā importa režīma atbilstība, ir jāuzskata par ietilpstošu tikai Padomes un Komisijas kompetencē.

74 Tādējādi nešķiet, ka Parlaments varētu būt līdzatbildīgs tādas ārpuslīgumiskās atbildības izraisīšanā, kas Kopienai var rasties tādēļ, ka Kopienas banānu importa režīms neatbilst PTO līgumiem.

75 Līdz ar to ir jāapstiprina iebilde par nepieņemamību, ko cēlis Parlaments, un jānoraida prasība kā nepieņemama, ciktāl tā attiecas uz Parlamentu, bez vajadzības spriest par izvirzīto nepieņemamības pamatu, kas saistīts ar to, ka prasības celšanas dienā *Beamglow* advokātam nebija pilnvaru, kas ļautu viņam celt prasību pret Parlamentu.

*Par prasības pieteikuma neatbilstību Reglamenta 44. panta 1. punkta c) apakšpunkta prasībām*

Lietas dalībnieku argumenti

76 Padome un Komisija uzskata, ka prasības pieteikums nav pieņemams, ciktāl iestādēm tajā alternatīvi tiek pārmesta nelikumīgu tiesību aktu pieņemšana vai bezdarbība — tā, ka tās nevar pienācīgi izveidot savu aizstāvību. Turklāt prasības pieteikumā nav pierādīta nedz iespējamo zaudējumu patiesa pastāvēšana, nedz arī to būtība.

77 Prasītāja iebilst, ka prasības pieteikumā ir norādīts aptuvens ciesto zaudējumu apmērs un fakti, kas ļauj izvērtēt to būtību un apmēru, un ka vēlāk sniegtā informācija pietiekami pierāda zaudējumu patieso un noteikto raksturu.

Pirmās instances tiesas vērtējums

78 Atbilstoši Tiesas Statūtu 21. panta pirmajai daļai, kas piemērojama procesam Pirmās instances tiesā saskaņā ar šo Statūtu 53. panta pirmo daļu un Pirmās instances tiesas Reglamenta 44. panta 1. punkta c) apakšpunktu, prasības pieteikumā ir jāietver strīda priekšmets un izvirzīto pamatu kopsavilkums. Šai norādei ir jābūt pietiekami skaidrai un precīzai, lai ļautu atbildētājiem sagatavot aizstāvību un Pirmās instances tiesai — vajadzības gadījumā — spriest par prasību bez papildu informācijas. Lai garantētu tiesisko drošību un tiesas labu pārvaldību, ir noteikts, ka prasība ir pieņemama, ja būtiskie faktiskie un tiesiskie aspekti, uz kuriem prasība ir pamatota, ne vien izriet vismaz no kopsavilkuma, bet ir arī loģiski un saprotami no paša prasības pieteikuma teksta.

79 Lai izpildītu šīs prasības, prasības pieteikumā, kurš ir vērsts — kā šajā gadījumā — uz zaudējumu atlīdzību, ko, iespējams, radījušas Kopienu iestādes, ir jāietver fakti, kas ļauj noteikt gan rīcību, ko prasītāja pārmet šīm iestādēm, gan iemeslus, kuru dēļ tā uzskata, ka pastāv cēloņsakarība starp šo rīcību un zaudējumiem, ko tā, iespējams, cietusi (Pirmās instances tiesas 1998. gada 29. janvāra spriedums lietā T-113/96 *Dubois et Fils*/Padome un Komisija, *Recueil*, II-125. lpp., 29. un 30. punkts).

80 Kā tas izriet no prasītājas argumentācijas — tā apgalvo, ka ir cietusi zaudējumus tādēļ, ka, pirmkārt, atbildētāju iestādes neveica grozījumus Kopienu banānu importa režīmā termiņā, ko noteica SNI, lai šis režīms atbilstu saistībām, ko Kopiena uzņēmusies PTO līgumu ietvaros, un, otrkārt, tādēļ, ka Kopiena nav veikusi pasākumus, lai pasargātu no ASV komerciālajām sankcijām.

81 Tādējādi prasības pieteikums — pretēji tam, ko apgalvo atbildētāji, — satur faktus, kas ļauj noteikt rīcību, ko tiem pārmet prasītāja un ko tā uzskata par zaudējumu cēloni.

82 Turklāt no atbildētāju argumentācijas par prasības pamatotību izriet, ka tie varēja pilnībā sagatavoties aizstāvībai par Kopienas ārpuslīgumiskās atbildības iestāšanās nosacījumiem. Tā rezultātā Pirmās instances tiesa, ievērojot sacīkstes principu, var spriest par šo prasību, tās rīcībā esot visiem vajadzīgajiem faktiem.

83 Tādējādi ir jānoraida Padomes un Komisijas celtais iebildums par prasības pieteikuma neatbilstību Reglamenta 44. panta 1. punkta c) apakšpunktam.

*Par Pirmās instances tiesas kompetenci*

Lietas dalībnieku argumenti

84 Padome un Komisija apšauba, ka Pirmās instances tiesa ir pilnvarota izskatīt šo prasību par atlīdzību. Papildu muitas nodevu noteikšana izriet no ASV valdības lēmuma, nevis no Kopienu iestādes tiesību akta. Kopienu tiesas kompetence nevar tikt balstīta uz vienkāršu pieņēmumu, ka attiecīgie zaudējumi radušies Kopienu iestāžu darbības vai bezdarbības dēļ.

85 Kopienu tiesas kompetencē nevar ietilpt prasība par zaudējumu atlīdzību, kas celta pret Kopienu iestādi, ja aktu, kas ir iespējamo zaudējumu cēlonis, valsts ir veikusi patstāvīgi (Tiesas 1987. gada 7. jūlija spriedums apvienotajās lietās 89/86 un 91/86 *Étoile commerciale* un *CNTA*/Komisija, *Recueil*, 3005. lpp., 18.–20. punkts).

86 Prasītāja iebilst, ka tās prasība ir celta nevis pret ASV iestāžu rīcību, bet pret Kopienas rīcību, kuras dēļ tika noteiktas papildu nodevas un pret tām netika izveidota aizsardzība.

Pirmās instances tiesas vērtējums

87 EKL 235. pants kopā ar 288. panta otro daļu pilnvaro Kopienu tiesu izskatīt prasību par jebkāda kaitējuma, ko radījušas Kopienu iestādes vai to darbinieki, pildot savus pienākumus, novēršanu.

88 Šajā gadījumā prasītāja pieprasa atlīdzināt zaudējumus, ko tā cietusi gan palielināto preču importa nodevu dēļ, ko uzlikušas ASV iestādes saskaņā ar SNI atļauju, ko tā sniedza pēc tam, kad tika konstatēta Kopienas banānu importa režīma neatbilstība PTO līgumiem, gan tādēļ, ka atbildētāji neveica nekādus Kopienas aizsardzības pasākumus pret ASV komerciālajām sankcijām.

89 Prasība tiek balstīta uz Kopienas ārpuslīgumisko atbildību, kas, pēc prasītājas domām, iestājusies tādēļ, ka tās ciesto zaudējumu cēlonis ir Padomes un Komisijas pieņemtais tiesiskais regulējums, ko SNI uzskatīja par neatbilstošu PTO līgumiem, un Kopienas aizsardzības pasākumu trūkums.

90 Līdz ar to Pirmās instances tiesa atbilstoši EKL 235. pantam un 288. panta otrajai daļai ir pilnvarota izskatīt šo pieteikumu par zaudējumu atlīdzību, kas atšķirībā no situācijas, kas aprakstīta spriedumā lietā *Étoile commerciale* un *CNTA*/Komisija, minēts šā sprieduma 85. punktā, uz ko atsaucas Komisija, nav saistīta tikai ar valsts iestādes lēmumu kā atbildības pamatu.

91 Protams, Kopienas atbildības saistības atbilstoši pastāvīgajai judikatūrai paredz vainu par zaudējumiem, kas radušies Kopienu iestāžu rīcības rezultātā. Tomēr runa ir par vienu no pamatnosacījumiem, kas ir jāpārbauda, izvērtējot, vai pastāv pietiekami tieša cēloņsakarība starp nodarītajiem zaudējumiem un iestāžu rīcību, un kas neļauj izslēgt Pirmās instances tiesas kompetenci, ja pieņem, ka zaudējumi nodarīti Kopienu iestāžu rīcības dēļ.

92 Tādējādi ir jānoraida Komisijas argumentācija par Pirmās instances tiesas kompetences trūkumu, neskarot izvērtējumu par to, vai pastāv cēloņsakarība starp Padomes un Komisijas rīcību un zaudējumiem, kurš tiks veikts pārbaudes — vai tika ievēroti ārpuslīgumiskās atbildības iestāšanās nosacījumi — ietvaros.

93 Šādos apstākļos ir jāatzīst, ka prasība ir pieņemama.

**Par lietas būtību**

94 Prasītājas prasība par zaudējumu atlīdzību būtībā tiek balstīta uz Kopienas ārpuslīgumiskās atbildības tās iestāžu nelikumīgas rīcības dēļ sistēmu. Prasītāja tāpat atsaucas uz ārpuslīgumisko atbildību, kas Kopienai var rasties pat tad, ja nepastāv nelikumīga rīcība (Pirmās instances tiesas 1998. gada 28. aprīļa spriedums lietā T-184/95 *Dorsch Consult*/Padome un Komisija, *Recueil*, II-667. lpp., 59. punkts, ko apstiprināja apelācijas kārtībā Tiesas 2000. gada 15. jūnija spriedums lietā C-237/98 P *Dorsch Consult*/Padome un Komisija, *Recueil*, I-4549. lpp., 19. un 53. punkts).

*Par Kopienas atbildību par tās iestāžu nelikumīgu rīcību*

95 Vispirms ir jāatgādina — kā tas izriet no pastāvīgās judikatūras — Kopienas ārpuslīgumiskā atbildība par tās iestāžu nelikumīgu rīcību EKL 288. panta otrās daļas izpratnē ir pakļauta vairākiem nosacījumiem, proti, iestādēm pārmestajai rīcībai jābūt nelikumīgai, zaudējumiem ir patiesi jāpastāv un ir jāpastāv cēloņsakarībai starp attiecīgo rīcību un zaudējumiem (Tiesas 1982. gada 29. septembra spriedums lietā 26/81 *Oleifici Mediterranei*/EEK, *Recueil*, 3057. lpp., 16. punkts; Pirmās instances tiesas 1996. gada 11. jūlija spriedums lietā T-175/94 *International Procurement*

*Services*/Komisija, *Recueil*, II-729. lpp., 44. punkts; 1996. gada 16. oktobra spriedums lietā T-336/94 *Efisol*/Komisija, *Recueil*, II-1343. lpp., 30. punkts, un 1997. gada 11. jūlija spriedums lietā T-267/94 *Oleifici Italiani*/Komisija, *Recueil*, II-1239. lpp., 20. punkts).

96 Ja nav izpildīts kāds no nosacījumiem, prasība jānoraida kopumā, nepārbaudot pārējos nosacījumus (Tiesas 1994. gada 15. septembra spriedums lietā C-146/91 *KYDEP*/Padome un Komisija, *Recueil*, I-4199. lpp., 19. un 81. punkts, un Pirmās instances tiesas 2002. gada 20. februāra spriedums lietā T-170/00 *Förde-Reederei*/Padome un Komisija, *Recueil*, II-515. lpp., 37. punkts).

97 Nelikumīgajai rīcībai, kas tiek pārmesta Kopienu iestādēm, ir jāsatur pietiekami izteikts tādas tiesību normas pārkāpums, kuras priekšmets ir tiesību piešķiršana indivīdiem (Tiesas 2000. gada 4. jūlija spriedums lietā C-352/98 P *Bergaderm* un *Goupil*/Komisija, *Recueil*, I-5291. lpp., 42. punkts).

98 Noteicošais kritērijs, kas ļauj uzskatīt, ka šī prasība ir izpildīta, ir acīmredzama un izteikta piešķirto izvērtēšanas pilnvaru robežu neievērošana no attiecīgās Kopienu iestādes puses.

99 Ja šai iestādei ir tikai būtiski ierobežota izvērtēšanas brīvība vai tāda nepastāv, arī Kopienu tiesību pārkāpums vien var būt pietiekams, lai konstatētu pietiekami izteikta pārkāpuma pastāvēšanu (Pirmās instances tiesas 2001. gada 12. jūlija spriedums apvienotajās lietās T-198/95, T-171/96, T-230/97, T-174/98 un T-225/99 *Comafrica* un *Dole Fresh Fruit Europe*/Komisija, *Recueil*, II-1975. lpp., 134. punkts, un 2004. gada 10. februāra spriedums apvienotajās lietās T-64/01 un T-65/01 *Afrikanische Frucht-Compagnie* un *Internationale Fruchtimport Gesellschaft Weichert*/Padome un Komisija, *Recueil*, II-521. lpp., 71. punkts).

100 Ņemot vērā šos apsvērumus, ir jāizvērtē prasītājas pieteikums par zaudējumu atlīdzību.

Lietas dalībnieku argumenti

— Par nelikumībām, kas tiek pārmestas atbildētāju iestādēm

101 Prasītāja apgalvo, ka, nenodrošinot Kopienas banānu importa režīma atbilstību PTO līgumiem, atbildētāji ir pārkāpuši 1994. gada *GATT*, *GATS* tiesību normas, kā arī SNI rekomendācijas un lēmumus.

102 Kopienai neizpildot pienākumus, ko uzliek PTO līgumi, tā ir pārkāpusi tiesisko paļāvību, ar kādu prasītāja laida ASV tirgū savas preces un investīcijas, un tiesiskās drošības principu.

103 Kopiena varēja finansēt politiku, saskaņā ar kuru tiek uzturēti banānu tirdzniecībai labvēlīgi apstākļi attiecībā uz tās ĀKK partnerēm, vai nu finansējot to no sava vispārīgā budžeta kompensācijas ietvaros, atbilstoši VSN 22. panta 2. punktam panākot par to vienošanos, vai arī izraisīt pretpasākumus, ko šajā gadījumā veica ASV.

104 Tomēr ĀKK banānu aizsardzības izmaksu pārcelšana uz citām nozarēm nebija nedz vajadzīga, nedz piemērota. Kopienai bija jāveic profilaktiski pasākumi, lai novērstu to, ka prasītājai jāmaksā par Kopienas lēmumu neievērot savas starptautiskās saistības.

105 Tādējādi ar Kopienas politisko izvēli tika apdraudēts samērīguma princips, kā arī prasītājas pamattiesības brīvi veikt profesionālo darbību un tiesības uz īpašumu.

106 Atbildētāji pārmet prasītājai to, ka tā nav pierādījusi nedz iespējamo bezdarbības dabu, nedz apmēru, ne arī pienākuma rīkoties avotu, kuru, pēc prasītājas domām, atbildētāji nav ievērojuši.

107 PTO dalībnieks tāpat rīkojas likumīgi, ja, lai nodrošinātu pasākumu, ko SNI atzinusi par neatbilstošiem, atbilstību PTO noteikumiem, tas izveido līdzsvaru starp attiecīgajām koncesijām, kas ticis izjaukts apstrīdēto pasākumu rezultātā, izvēloties vienu no VSN paredzētajām iespējām.

108 Šajā gadījumā Kopienai nebija citas izvēles, kā vienīgi nodrošināt atbilstību visiem starptautiskajiem pienākumiem, uzsākot sarunas un piedāvājot grozīt banānu TKO. Šie grozījumi banānu TKO tika izdarīti ar Komisijas Regulu Nr. 216/2001 un Komisijas 2001. gada 27. februāra Regulu Nr. 395/2001, ar ko nosaka noteiktus norādošus daudzumus un individuālu robežu Kopienas banānu importa licenču izsniegšanai 2001. gada otrajam ceturksnim tarifu kvotu ietvaros vai kā tradicionālo ĀKK banānu daudzuma daļu (OV L 58, 11. lpp.)

109 Tiesiskās paļāvības principa aizsardzība attiecas tikai uz situācijām un attiecībām, kas likumīgi radītas Kopienu tiesību ietvaros, pie kurām nevar pieskaitīt prasītājas attiecības ar tās ASV klientiem. Apmainīšanās ar koncesijām PTO dalībvalstu starpā nekādā gadījumā neattaisno tiesisko paļāvību uz pastāvīgu pieeju attiecīgajam valsts tirgum. Kopienu iestādes nekad nav sniegušas prasītājai nekādu īpašu solījumu, ka Kopiena izpildīs SNI lēmumus un rekomendācijas.

110 Nav saprotams, kā var tikt pārkāpts samērīguma princips un tiesiskās paļāvības aizsardzības princips, kā arī prasītājas tiesības brīvi veikt profesionālo darbību vai tiesības uz īpašumu, ja nav pārkāpts neviens PTO noteikums.

111 Prasītāja uzskata par nesamērīgu nevis pašu banānu importa režīmu, bet gan lēmumu neiebilst pret to, ka ASV aptur koncesijas, kaut arī tā bija vienīgā Kopienai pieejamā iespēja.

112 Visbeidzot, prasītāja nevarēja brīvi veikt ekonomisko darbību tādēļ, ka ASV apturēja tarifu koncesijas, nevis tādēļ, ka tika pieņemts banānu TKO.

— Par tiesību normu, ko atbildētāji, iespējams, nav ievērojuši, juridisko dabu

113 Prasītāja uzsver, ka, tā kā pārkāptie *GATT* un *GATS* noteikumi samazina šķēršļus tirdzniecībai starp PTO dalībniekiem un tādējādi ļauj uzņēmumiem brīvāk veikt komercdarbību, tie piešķir tiesības indivīdiem tāpat kā SNI rekomendācijas un lēmumi, kas precizē PTO līgumu saturu. Tas pats attiecas arī uz tiesiskās paļāvības aizsardzības principu, tiesiskās drošības principu un samērīguma principu, kā arī uz prasītājas tiesībām brīvi veikt profesionālo darbību un tiesībām uz īpašumu.

114 Kopienu tiesa var pārbaudīt Kopienu akta likumību saistībā ar PTO līgumiem, ja — kā tas ir šajā gadījumā — Kopiena ir vēlējusies izpildīt īpašu pienākumu, ko tā uzņēmusies PTO ietvaros.

115 Atbildētāji iebilst: no šīs organizācijas iestāžu lēmumiem un no Kopienas judikatūras izriet, ka nav iespējams atsaukties uz PTO noteikumiem vai SNI rekomendācijām, lai pierādītu Kopienu iestāžu darbības vai bezdarbības nelikumību.

116 Līdz ar to jautājums par to, vai *GATT* un *GATS* tiesību normas var piešķirt tiesības indivīdiem, nav būtisks, jo prasītāja nevar atsaukties uz šīm tiesībām.

117 Turklāt SNI lēmumam nav lielāka iedarbība uz Kopienas tiesisko kārtību kā PTO līgumu tiesību normām, uz ko tas ir balstīts.

— Par, iespējams, nodarīto pārkāpumu smagumu

118 Prasītāja apgalvo, ka PTO līgumi nosaka robežas Kopienas izvēlei izveidot savu banānu importa režīmu, ko tā skaidri ir pārsniegusi. Tas, ka PTO noteikumi ir ilgu laiku un atkārtoti pārkāpti, ir acīmredzama un izteikta piešķirto izvērtēšanas pilnvaru robežu neievērošana.

119 No tā izriet acīmredzams un izteikts prasītājas tiesiskās paļāvības principa un samērīguma principa pārkāpums, kā arī prasītājas tiesību brīvi veikt profesionālo darbību un tiesību uz īpašumu pārkāpums.

120 Padome un Komisija apstrīd to, ka tās acīmredzami un izteikti pārsniegušas savas izvērtēšanas pilnvaru robežas, izvēloties noregulēt strīdu ar jauna banānu TKO pieņemšanu.

121 PTO dalībniekam nav jāpiemēro *stricto sensu* komisijas vai apelāciju institūcijas secinājumi, tas var izmantot dažādus risinājumus, lai tos īstenotu.

122 Komisija, kas atbilstoši VSN 21. panta 5. punktam secināja par zināmu banānu importa režīma, kurš ietverts Regulās Nr. 1637/98 un Nr. 2362/98, aspektu neatbilstību, piedāvāja trīs risinājumus, lai nodrošinātu to atbilstību, kas norāda uz Kopienas diskrecionārās varas apmēru un grūtībām izstrādāt tiesisko regulējumu, kas atbilstu PTO noteikumiem.

123 Tā kā Kopiena nevar būt atbildīga par suverēnas trešās valsts aktiem, nevar uzskatīt, ka tā ir izteikti pārkāpusi samērīguma un tiesiskās paļāvības principus, kā arī tiesības brīvi veikt profesionālo darbību.

124 Likumdošanas funkcijas pildīšana nedrīkst tikt apdraudēta ar iespēju celt prasību par zaudējumu atlīdzību katrreiz, kad Kopienas vispārējās interesēs tiek veikti normatīvi pasākumi, kas var skart indivīdu intereses (Tiesas 1996. gada 5. marta spriedums apvienotajās lietās C-46/93 un C-48/93 *Brasserie du pêcheur* un *Factortame, Recueil*, I-1029. lpp., 45. punkts).

Pirmās instances tiesas vērtējums

— Par sākotnēju jautājumu — vai var atsaukties uz PTO noteikumiem

125 Pirms Kopienu iestāžu rīcības likumības pārbaudes ir jāsadala jautājums — vai PTO līgumi piešķir Kopienu tiesību subjektiem tiesības atsaukties uz tiem tiesā, lai apstrīdētu Kopienu tiesiskā regulējuma spēkā esamību gadījumā — kāds ir arī šis gadījums, kad SNI ir atzinusi, ka Kopienas pieņemtais tiesiskais regulējums neatbilst PTO noteikumiem un ka tai šī situācija ir jālabo.

126 Apgalvojot, ka atbildētāji ir pārkāpuši PTO noteikumus, prasītāja šajā sakarā atsaucas uz principu *pacta sunt servanda*, kas ir ietverts vairākos tiesību noteikumos — kuri Kopienu iestādēm ir jāievēro, īstenojot savas pilnvaras — kā visas tiesiskās kārtības un jo īpaši starptautiskās tiesiskās kārtības pamatprincips (Tiesas 1998. gada 16. jūnija spriedums lietā C-162/96 *Racke*, *Recueil*, I-3655. lpp., 49. punkts).

127 Tomēr principa *pacta sunt servanda* neievērošanu šajā gadījumā atbildētāju iestādēm nevar pārmest, ņemot vērā to, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru PTO līgumi, ņemot vērā to dabu un sistēmu, principā nav to normu skaitā, attiecībā uz kurām Kopienu tiesa kontrolē Kopienu iestāžu rīcības likumību (Tiesas 1999. gada 23. novembra spriedums lietā C-149/96 Portugāle/Padome, *Recueil*, I-8395. lpp., 47. punkts; Tiesas 2001. gada 2. maija rīkojums lietā C-307/99 *OGT Fruchthandelsgesellschaft*, *Recueil*, I-3159. lpp., 24. punkts; Tiesas 2002. gada 12. marta spriedums apvienotajās lietās C-27/00 un C-122/00 *Omega Air* u.c., *Recueil*, I-2569. lpp., 93. punkts; 2003. gada 9. janvāra spriedums lietā C-76/00 P *Petrotub* un *Republica*/Padome, *Recueil*, I-79. lpp., 53. punkts, un 2003. gada 30. septembra spriedums lietā C-93/02 P *Biret International*/Padome, *Recueil*, I-10497. lpp., 52. punkts).

128 Pirmkārt, Līgums par PTO izveidošanu ir pamatots ar abpusēju un savstarpēji izdevīgu vienošanos, kas to atšķir no līgumiem, ko noslēgusi Kopiena ar trešām valstīm un ar kuriem pienākumos izveidota zināma asimetrija. Taču netiek apstrīdēts, ka vairāki nozīmīgākie Kopienas tirdzniecības partneri neietver PTO līgumus to normu skaitā, kuru likumību tiesas pārbauda iekšējo tiesību ietvaros. Tādējādi Kopienu iestāžu rīcības likumības kontrole attiecībā uz tās normām riskē izraisīt nevienādu PTO noteikumu piemērošanu, atņemot Kopienas likumdevējām vai izpildiestādem rīcības brīvību, kāda ir līdzīgām Kopienas tirdzniecības partneru iestādēm (spriedums lietā Portugāle/Padome, minēts šā sprieduma 127. punktā, 42.–46. punkts).

129 Otrkārt, ja tiesām tiktu uzlikts pienākums nepiemērot iekšējo tiesību normas, kuras ir pretrunā PTO līgumiem, līgumslēdzēju pušu likumdevējām un izpildiestādēm tiktu atņemta VSN 22. pantā paredzētā iespēja sarunu ceļā rast kaut vai pagaidu risinājumu, lai nonāktu pie savstarpēji pieņemamas kompensācijas (spriedums lietā Portugāle/Padome, minēts šā sprieduma 127. punktā, 39. un 40. punkts).

130 No tā izriet, ka iespējamais PTO noteikumu pārkāpums no atbildētāju iestāžu puses principā nevar izraisīt Kopienas ārpuslīgumisko atbildību (Pirmās instances tiesas 2001. gada 20. marta spriedumi lietās: T-18/99 *Cordis*/Komisija, *Recueil*, II-913. lpp., 51. punkts; T-30/99 *Bocchi Food Trade International*/Komisija, *Recueil*, II-943. lpp., 56. punkts, un T-52/99 *T. Port*/Komisija, *Recueil*, II-981. lpp., 51. punkts).

131 Tikai gadījumā, ja Kopiena ir vēlējusies izpildīt īpašu pienākumu, ko tā uzņēmusies PTO ietvaros, vai ja Kopienu tiesību akts skaidri atsaucas uz konkrētām PTO līgumu tiesību normām, Pirmās instances tiesai ir jākontrolē atbildētāju iestāžu rīcības likumība saistībā ar PTO noteikumiem (skat. — attiecībā uz 1947. gada *GATT* — Tiesas 1989. gada 22. jūnija spriedumu lietā 70/87 *Fediol*/Komisija, *Recueil*,

1781. lpp., 19.–22. punkts, un 1991. gada 7. maija spriedumu lietā C-69/89 *Akajima*/Padome, *Recueil*, I-2069. lpp., 31. punkts, kā arī — attiecībā uz PTO līgumiem — spriedumu lietā Portugāle/Padome, minēts šā sprieduma 127. punktā, 49. punkts, un spriedumu lietā *Biret International*/Padome, minēts šā sprieduma 127. punktā, 53. punkts).

132 Taču, pat ja pastāv SNI lēmums, kurā ir atzīts, ka dalībnieka veiktie pasākumi neatbilst PTO noteikumiem, neviens no šiem diviem izņēmumiem nav piemērojams šajā gadījumā.

— Par izņēmumu, kas saistīts ar nodomu izpildīt īpašu pienākumu, ko dalībnieks uzņēmies PTO ietvaros

133 Pēc SNI 1997. gada 25. septembra lēmuma, apņemoties ievērot PTO noteikumus, Kopiena nav vēlējusies uzņemties īpašu pienākumu PTO ietvaros, kas varētu attaisnot izņēmuma izdarīšanu no noteikuma, ka uz PTO noteikumiem nevar atsaukties Kopienu tiesā, un kas ļautu šai Kopienu tiesai veikt likumības pārbaudi pār Kopienu iestāžu rīcību attiecībā uz šiem noteikumiem.

134 Taisnība — salīdzinājumā ar 1947. gada *GATT* — VSN ir pastiprināts strīdu noregulējuma mehānisms, jo īpaši attiecībā uz komisiju ziņojumu pieņemšanu.

135 Tādējādi VSN 3. panta 7. punkts paredz, ka strīdu noregulējuma mehānisma primārais mērķis parasti ir nodrošināt attiecīgo pasākumu atcelšanu, ja tiek konstatēts, ka tie neatbilst kādam no PTO līgumu nosacījumiem. Tāpat VSN 22. panta 1. punkts dod priekšroku pilnīgai rekomendācijas īstenošanai, saskaņā ar kuru ir jāpanāk pasākumu atbilstība PTO līgumiem.

136 Turklāt atbilstoši VSN 17. panta 14. punkta noteikumiem apelācijas institūcijas ziņojums, ko pieņēmusi — kā šajā gadījumā — SNI, strīdus pusēm ir jāakceptē beznosacījumu kārtā. Visbeidzot, 22. panta 7. punkts nosaka, ka puses arbitrāžas lēmumu, kurā noteikts koncesiju pārtraukšanas apjoms, akceptē kā galīgu.

137 VSN jebkurā gadījumā piešķir ievērojamu lomu sarunām starp strīdus pusēm — PTO dalībniekiem (spriedums lietā Portugāle/Padome, minēts šā sprieduma 127. punktā, 36.–40. punkts).

138 Tādējādi VSN piedāvā PTO dalībniekam vairākus veidus, kādos īstenojama SNI rekomendācija vai lēmums, novēršot pasākumu neatbilstību PTO noteikumiem.

139 Ja nav iespējama tūlītēja neatbilstošu pasākumu novēršana, VSN 3. panta 7. punkts paredz iespēju piešķirt cietušajam dalībniekam kompensāciju vai atļaut tam pārtraukt koncesiju vai citu saistību piemērošanu pagaidu kārtībā līdz neatbilstošo pasākumu novēršanai (skat. spriedumu lietā Portugāle/Padome, minēts šā sprieduma 127. punktā, 37. punkts).

140 Saskaņā ar VSN 22. panta 2. punktu, ja PTO dalībnieks neizpilda SNI rekomendācijas vai lēmumus tam paredzētajā termiņā, tas gatavojas sarunām ar sūdzētāju dalībvalsti, ja pirms termiņa beigām tam ticis iesniegts attiecīgs pieteikums, lai vienotos par savstarpēji pieņemamu kompensāciju.

141 Ja 20 dienu laikā pēc saprātīgā termiņa, ko paredz VSN 21. panta 3. punkts, lai nodrošinātu pasākumu atbilstību PTO noteikumiem, beigām nevar vienoties par apmierinošu kompensāciju, sūdzības iesniedzējs var lūgt SNI atļauju attiecībā uz minēto dalībnieku pārtraukt koncesiju vai citas saistības atbilstoši PTO līgumiem.

142 Jebkurā gadījumā, pat pēc tā termiņa beigām, kas noteikts, lai panāktu par neatbilstošiem atzīto pasākumu atbilstību PTO noteikumiem, un pēc atļaujas saņemšanas veikt kompensācijas vai koncesiju pārtraukšanas pasākumus un to veikšanas atbilstoši VSN 22. panta 6. punktam strīdus pušu sarunām joprojām ir liela loma.

143 Tādējādi VSN 22. panta 8. punkts skaidri noteic, ka koncesiju vai citu saistību pārtraukšanai ir pagaidu raksturs un ierobežots ilgums "līdz brīdim, kad pasākums, kas atzīts par neatbilstošu attiecīgajam līgumam, ir atcelts vai dalībnieks, kuram jāīsteno rekomendācijas un lēmumi, rod kompensācijas iespējas ieguvuma anulējumam vai kaitējumam [samazinājumam], vai arī tiek panākts savstarpēji apmierinošs atrisinājums".

144 Tā pati tiesību norma paredz arī, ka atbilstoši 21. panta 6. punktam SNI turpina kontrolēt pieņemto rekomendāciju vai lēmumu izpildi.

145 Ja pastāv strīds par to, vai pasākumi, kas veikti, lai izpildītu rekomendācijas un lēmumus, ir piemēroti, VSN 21. panta 5. punkts paredz, ka strīds ir noregulējams "atbilstoši pastāvošajiem strīdu noregulēšanas procesuālajiem noteikumiem", kas ietver iespēju pusēm sarunu ceļā meklēt risinājumu.

146 Ne termiņa, ko SNI noteica Kopienai, lai panāktu tās banānu importa režīma atbilstību SNI 1997. gada 25. septembra lēmumam, beigas, ne arī 1999. gada 9. aprīļa lēmums, kurā SNI arbitri skaidri atzina, ka jaunie banānu importa noteikumi, ko satur Regulas Nr. 1637/98 un Nr. 2362/98, neatbilst VSN, pilnībā neietver visus strīdu noregulēšanas veidus, ko tie nosaka.

147 Šajā sakarā Kopienu tiesas kontrole pār atbildētāju iestāžu rīcības likumību saistībā ar PTO noteikumiem varētu padarīt trauslāku Kopienas sarunu partneru pozīciju, meklējot savstarpēji pieņemamu strīda risinājumu, kas atbilstu PTO noteikumiem.

148 Šādos apstākļos, ja tiesas iestādēm tiktu uzlikts pienākums nepiemērot iekšējo tiesību noteikumus, kas neatbilst PTO līgumiem, līgumslēdzēju pušu likumdevējām un izpildiestādēm tiktu atņemta iespēja, ko nosaka tostarp VSN 22. pants — sarunu rezultātā rast kaut vai pagaidu risinājumu (spriedums lietā Portugāle/Padome, minēts šā sprieduma 127. punktā, 40. punkts).

149 Turklāt, no jauna grozot banānu importa režīmu ar tās Regulu Nr. 216/2001, Padome mēģināja rast kompromisu starp dažādiem atšķirīgiem mērķiem. Regulas Nr. 216/2001 preambulas 1. apsvērums nosaka: ir bijis daudz tiešu kontaktu, lai tostarp "ņemtu vērā komisijas secinājumus", un tās 2. apsvērums nosaka: paredzētais jaunais importa režīms piedāvā vislabākās garantijas arī "[banānu TKO] mērķu īstenošanai attiecībā uz Kopienas ražošanu un pieprasījumu patērētāju vidū", lai "ievērotu starptautiskos tirdzniecības noteikumus".

150 Galu galā, atbildot uz Kopienas saistībām izveidot tikai tarifu režīmu banānu importam pirms 2006. gada 1. janvāra, ASV ir piekritusi saskaņā ar 2001. gada 11. aprīļa vienošanos uz laiku pārtraukt to papildu nodevu piemērošanu.

151 Tomēr Kopienu tiesas iejaukšanās, lai atlīdzinātu prasītājai nodarītos zaudējumus, kas šajā gadījumā izpaužas kā kontrole pār atbildētāju iestāžu rīcības likumību attiecībā uz PTO noteikumiem var apdraudēt šādu rezultātu.

152 Šajā sakarā ir jāatzīmē — kā to skaidri pasvītroja ASV — 2001. gada 11. aprīļa vienošanās kā tāda nav uzskatāma par savstarpēji panāktu risinājumu VSN 3. panta 6. punkta izpratnē un jautājums par SNI rekomendāciju un lēmumu izpildi no Kopienas puses, par ko vēlāk tika celta šī prasība, joprojām bija iekļauts 2001. gada 12. jūlija SNI sanāksmes darba kārtībā.

153 Līdz ar to atbildētāju iestādes, grozot apstrīdēto Kopienas banānu importa režīmu, nav vēlējušās izpildīt īpašus pienākumus, kas izriet no PTO noteikumiem, kuriem pēc SNI atzinuma minētais režīms neatbilst.

154 Turklāt šajā sakarā ir jāatzīmē — kā tas izriet no Regulas Nr. 1637/98 preambulas apsvērumiem — Padome šajā gadījumā, ņemot vērā daļu no dažādiem strīdu noregulēšanas veidiem, ko nosaka VSN, vēlējās rast kompromisu starp starptautis-

kām saistībām, ko Kopiena uzņēmusies gan PTO ietvaros, gan attiecībā uz citiem Lomes konvencijas parakstītājiem, turklāt saglabājot banānu TKO mērķus.

155 Šo nodomu apstiprina Regulas Nr. 404/93, ko groza Regula Nr. 1637/98, 20. panta e) punkts. Precizējot, ka noteikumi, ko Komisija ir tiesīga nepiemērot, lai piemērotu Regulas Nr. 404/93 IV sadaļu par banānu tirdzniecības režīmu ar trešām valstīm, iekļauj pasākumus, kas vajadzīgi to pienākumu ievērošanai, kas izriet no līgumiem, ko Kopiena noslēgusi atbilstoši EKL 300. pantam, šī tiesību norma ietver parakstīto konvencionālo saistību kopumu, nedodot priekšroku pienākumiem, ko Kopiena uzņēmusies PTO līgumu ietvaros.

156 Turklāt Kopienas likumdevējs Regulas Nr. 1637/98 preambulas 9. apsvērumā skaidri iekļāvis atrunu par iespēju pārskatīt šīs regulas darbību pēc pietiekama pārbaudes laika beigām.

— Par izņēmumu, kas pamatots ar skaidri izteiktu atsauci uz konkrētām PTO līgumu tiesību normām

157 Nevar uzskatīt, ka banānu TKO, kas izveidota ar Regulu Nr. 404/93 un turpmāk grozīta, skaidri atsaucas uz konkrētām PTO līgumu tiesību normām (šajā sakarā skat. rīkojumu lietā *OGT Fruchthandelsgesellschaft*, minēts šā sprieduma 127. punktā, 28. punkts).

158 Jo īpaši no dažādu regulu, kas groza banānu importa režīmu, preambulām neizriet, ka Kopienu likumdevējs atsaucas uz konkrētām PTO līgumu tiesību normām, kad tas vēlējies panākt šā režīma atbilstību šiem līgumiem.

159 Tādējādi Regula Nr. 2362/98 nesatur nekādu skaidru atsauci uz konkrētām PTO līgumu tiesību normām (spriedumi lietās *Cordis*/Komisija, minēts šā sprieduma 130. punktā, 59. punkts; *Bocchi Food Trade International*/Komisija, minēts šā sprieduma 130. punktā, 64. punkts, un *T. Port*/Komisija, minēts šā sprieduma 130. punktā, 59. punkts).

160 No tā izriet, ka, neskatoties uz SNI iejaukšanos, konstatējot neatbilstību, šajā gadījumā PTO noteikumi — ne īpašo pienākumu, ko Kopiena vēlējusies izpildīt, dēļ, ne arī skaidras atsauces uz konkrētajām tiesību normām dēļ — nav uzskatāmi par tādiem, attiecībā uz kuriem var tikt izvērtēta iestāžu rīcība.

161 No iepriekš minētajiem argumentiem izriet, ka prasītāja prasības par atlīdzību vajadzībām nevar lietderīgi apgalvot, ka Padomei un Komisijai pārmestā rīcība ir pretēja PTO noteikumiem.

162 Prasītājas iebilde par tiesiskās paļāvības un tiesiskās drošības principu pārkāpumu, īpašuma tiesību un tiesību brīvi veikt profesionālo darbību neievērošanu un,

visbeidzot, labas pārvaldības principa neievērošanu balstītas uz pieņēmumu, ka atbildētāju iestādēm pārmestā rīcība ir pretrunā PTO noteikumiem.

163 Tā kā šie noteikumi nav to noteikumu skaitā, attiecībā uz kuriem Kopienu tiesa kontrolē Kopienu iestāžu rīcības likumību, šī iebilde tāpat ir jānoraida.

164 Līdz ar to atbildētāju iestāžu rīcība nevar tikt uzskatīta par nelikumīgu, neizvērtējot prasītājas argumentus par to normu un principu juridisko dabu, kuri, iespējams, netika ievēroti, un apgalvoto pārkāpumu smagumu.

165 Visbeidzot, prasītāja nav norādījusi nedz aizsardzības pasākumu, kuru neveikšanu tās labā tā pārmet atbildētāju iestādēm, būtību, nedz pamatojumu.

166 Tomēr Kopienu iestāžu bezdarbība var izraisīt Kopienas atbildību tikai tad, ja iestādes ir pārkāpušas likumisku pienākumu rīkoties, kurš izriet no Kopienu tiesību normas (spriedums lietā *Dubois et Fils*/Padome un Komisija, minēts šā sprieduma 79. punktā, 56. punkts).

167 Tā kā nevar konstatēt, ka atbildētāju iestādēm pārmestā rīcība ir nelikumīga, nav izpildīts viens no vienlaicīgi izpildāmajiem nosacījumiem Kopienas ārpuslīgumiskās atbildības par tās iestāžu nelikumīgu rīcību izraisīšanai.

168 Šādos apstākļos prasītājas prasība par atlīdzību, kas ir pamatota ar šo atbildības sistēmu, ir jānoraida, un šajā sakarā nav jāizvērtē, vai ir izpildīti abi pārējie nosacījumi, kas saistīti, attiecīgi, ar zaudējumu patiesu pastāvēšanu un cēloņsakarības pastāvēšanu starp attiecīgo rīcību un zaudējumiem, uz kuriem atsaucas prasītāja (Tiesas 1999. gada 9. septembra spriedums lietā C-257/98 P *Lucaccioni/* Komisija, *Recueil*, I-5251. lpp., 14. punkts, un Pirmās instances tiesas 2002. gada 24. aprīļa spriedums lietā T-220/96 *EVO*/Padome un Komisija, *Recueil*, II-2265. lpp., 39. punkts).

*Par Kopienas atbildību, ja tās iestāžu rīcība nav nelikumīga*

Par Kopienas ārpuslīgumiskās atbildības principu, ja tās iestāžu rīcība nav nelikumīga

— Lietas dalībnieku argumenti

169 Prasītāja pēc būtības apgalvo, ka Kopienas politiskā izvēle atbalstīt banānu nozares uzņēmējus ir radījusi nevienlīdzību starp publiskajai varai pakļautajām personām attiecībā uz īpašu kategoriju, kurā ietilpst Kopienas uzņēmumi, ko nesamērīgi skāra ASV papildu nodevas to importam uz ASV.

170 Atbildētāju iestādes pēc būtības norāda uz to, ka Kopienu tiesa vēl nekad nav

atzinusi Kopienas ārpuslīgumisko atbildību, ja tās iestādes nav rīkojušās nelikumīgi, un ka šajā gadījumā nosacījumi šādas atbildības izraisīšanai jebkurā gadījumā nav izpildīti.

— Pirmās instances tiesas vērtējums

171 Ja — kā tas ir šajā gadījumā — rīcības nelikumība, kas piedēvēta Kopienu iestādēm, netiek konstatēta, no tā neizriet, ka uzņēmumi, kam kā saimnieciskās darbības subjektiem ir jāsedz nesamērīga daļa no izdevumiem, kas radušies tādēļ, ka tikusi ierobežota pieeja eksporta tirgum, nekādā gadījumā nevarētu saņemt atlīdzību, atsaucoties uz Kopienas ārpuslīgumisko atbildību (skat. šajā sakarā Tiesas 1987. gada 29. septembra spriedumu lietā 81/86 *De Boer Buizen*/Padome un Komisija, *Recueil*, 3677. lpp., 17. punkts).

172 EKL 288. panta otrā daļa uzliek Kopienai pienākumu atlīdzināt zaudējumus, ko radījušas tās iestādes, atbilstoši "principiem, kas kopīgi visām dalībvalstu tiesību sistēmām", līdz ar to neattiecinot šo principu piemērojamību tikai uz Kopienas ārpuslīgumiskās atbildības par minēto iestāžu nelikumīgo darbību sistēmu.

173 Tomēr valsts noteikumi par ārpuslīgumisko atbildību atļauj indivīdiem tiesas ceļā iegūt atlīdzību par noteiktiem zaudējumiem, kaut arī dažādā līmenī, īpašās jomās un atbilstoši dažādiem noteikumiem, pat ja zaudējumu nodarītājs nav rīkojies nelikumīgi.

174 Gadījumā, ja zaudējumi radušies Kopienu iestāžu rīcības dēļ, kuras nelikumīgums nav pierādīts, var iestāties Kopienas ārpuslīgumiskā atbildība, ja tiek izpildīti nosacījumi, kas attiecas uz patiesi pastāvošiem zaudējumiem, cēloņsakarību starp šiem zaudējumiem un Kopienu iestāžu rīcību, kā arī uz attiecīgo zaudējumu neparasto un īpašo raksturu (2000. gada 15. jūnija spriedums lietā *Dorsch Consult/* Padome un Komisija, minēts šā sprieduma 94. punktā, 19. punkts).

175 Tādējādi ir jāizvērtē, vai šie trīs nosacījumi ir izpildīti šajā gadījumā.

Par patiesu un konkrētu zaudējumu pastāvēšanu

— Lietas dalībnieku argumenti

176 Prasītāja apgalvo, ka ir cietusi būtiskus zaudējumus saistībā ar investīcijām ASV tirgū, atalgojumu ASV izplatītājiem, advokātu darba apmaksu un samaksātajām importa nodevām.

177 Kopienas nelikumīgā rīcība tāpat prasītājai radījusi būtisku neiegūto peļņu, jo tā ir zaudējusi dažus līgumus un tās tirdzniecības apjoms salīdzinājumā ar tās prognozēm pirms ASV sankciju ieviešanas ir samazinājies.

178 Atbildētāji iebilst prasītājai, ka tā nav iesniegusi nevienu objektīvi pārbaudāmu pierādījumu par savas pastāvošās darbības zaudēšanu un neiegūto peļņu.

179 Prasītāja nav pierādījusi, ka tā nav varējusi kompensēt savus zaudējumus, piemēram, paaugstinot savu preču cenu vai pārorientējot savu eksporta politiku. Nav sniegti nekādi paskaidrojumi par pasākumiem, ko tā varēja veikt, lai samazinātu savus zaudējumus.

— Pirmās instances tiesas vērtējums

180 Padome un Komisija principā neapstrīd to, ka noteikti zaudējumi, ko cietusi prasītāja, patiesi pastāvēja pēc tam, kad tika ieviestas ASV papildu nodevas Kopienā ražoto saliekamo kastu, lādīšu un futrāļu importam.

181 Jo īpaši, pārmetot gan to, ka prasītāja nav pierādījusi ne iespējamību kompensēt savus zaudējumus, paceļot cenu vai pārorientējot savu eksporta politiku, gan arī to, ka tā nav sniegusi paskaidrojumus par pasākumiem, ko tā varējusi veikt, lai samazinātu zaudējumus, atbildētāji skaidri atzīst vismaz to, ka prasītājai bija jāsedz komerciāli zaudējumi tādēļ, ka neapstrīdami padārdzinājās to preces, ko ASV tirgū izraisīja pēkšņa importa *ad valorem* nodevu palielināšanās līdz 100 %.

182 Turklāt Komisijas iesniegtie statistikas dati apstiprina prasītājas pieņēmumu, jo tie neapšaubāmi pierāda Kopienā ražoto saliekamu kastu, lādīšu un futrāļu importa ASV kopējās vērtības būtisku samazināšanos.

183 Šajā sakarā Pirmās instances tiesa uzskata, ka nosacījums par to, ka zaudējumiem, ko cietusi prasītāja, jābūt patiesi pastāvošiem un konkrētiem, tiek izpildīts.

Par cēloņsakarību starp ciestajiem zaudējumiem un atbildētāju iestāžu rīcību

— Lietas dalībnieku argumenti

184 Prasītāja uzskata, ka ASV importa nodevu paaugstināšana ir tiešas sekas atbildētāju iestāžu rīcībai, jo ASV vienkārši izmantoja tiesības, ko tām piešķīra PTO līgumi.

185 Tā kā Padomei un Komisijai bija zināmas savas rīcības sekas, tās nevar apgalvot, ka ASV papildu nodevas nebija objektīvas un paredzamas sekas.

186 Runa ir nevis par to, vai ASV bija pienākums uzlikt papildu nodevas un pēc kādiem noteikumiem to darīt, bet gan tikai par to, vai iestāžu rīcība lika ASV veikt šos pasākumus un izveidoja nosacījumus, kas vajadzīgi to veikšanai. Līdz ar to aspekti, par kuriem ASV varēja lemt, nebija pietiekami, lai pārtrauktu cēloņsakarību.

187 Atbildētāji atgādina, ka nevar atsaukties uz Kopienas ārpuslīgumisko atbildību, lai pieprasītu atlīdzību par jebkādām — pat no Kopienu iestāžu rīcības attālām — zaudējumus izraisošām sekām.

188 Tomēr ASV muitas nodevu paaugstināšanas un Kopienu iestāžu rīcības starplaikā SNI pieņēma vairākus lēmumus un ASV pieņēma neatkarīgus un vienpusējus lēmumus. Citiem vārdiem sakot, ASV rīcība nebija parastas Kopienu rīcības gaitā objektīvi paredzamas sekas.

189 Nepavisam nebija acīmredzams, ka ASV valdība reaģēs uz komisijas ziņojumiem, uzliekot papildu nodevas. ASV lūdza atļauju pārtraukt koncesijas pat pirms tam, kad Regulas Nr. 1637/98 un Nr. 2362/98 tika galīgi atzītas par neatbilstošām.

190 ASV valdība pilnīgi neatkarīgi nolēma piemērot papildu nodevas prasītājas precēm, un Kopienai nebija iespēju ietekmēt šo izvēli. Tāpat ASV valdība brīvi izvēlējās piemērojamo nodevu likmi.

191 Pat pieņemot, ka varēja paredzēt, ka ASV pārtrauks koncesijas, jebkurā gadījumā no Kopienu judikatūras viedokļa nebija paredzams, ka ASV izvēlēsies piemērot papildu importa nodevas tieši prasītājas precēm.

— Pirmās instances tiesas vērtējums

192 Principi, kas kopīgi visām dalībvalstu tiesību sistēmām, uz kuriem atsaucas EKL 288. panta otrā daļa, netika minēti, lai pamatotu, ka Kopienai ir pienākums atlīdzināt jebkādus — pat attālus — savu iestāžu rīcības dēļ radītos zaudējumus (skat. pēc analoģijas Tiesas 1979. gada 4. oktobra spriedumu apvienotajās lietās 64/76, 113/76, 167/78, 239/78, 27/79, 28/79 un 45/79 *Dumortier* u.c./Padome, *Recueil*, 3091. lpp., 21. punkts, un 1992. gada 30. janvāra spriedumu apvienotajās lietās C-363/88 un C-364/88 *Finsider* u.c./Komisija, *Recueil*, I-359. lpp., 25. punkts; Pirmās instances tiesas 2000. gada 12. decembra rīkojumu lietā T-201/99 *Royal Olympic Cruises* u.c./Padome un Komisija, *Recueil*, II-4005. lpp., 26. punkts).

193 Nosacījums attiecībā uz cēloņsakarības pastāvēšanu, ko nosaka EKL 288. panta otrā daļa, paredz arī pietiekami tiešas saiknes pastāvēšanu starp Kopienu iestāžu rīcību un zaudējumiem (spriedums lietā *Dumortier* u.c./Padome, minēts šā sprieduma 192. punktā, 21. punkts, un Pirmās instances tiesas 2000. gada 24. oktobra spriedums lietā T-178/98 *Fresh Marine*/Komisija, *Recueil*, II-3331. lpp., 118. punkts, kas apstiprināts apelācijas kārtībā ar Tiesas 2003. gada 10. jūlija spriedumu lietā C-472/00 P Komisija/*Fresh Marine*, *Recueil*, I-7541. lpp.).

194 Noteikti ir taisnība, ka pēc ASV pieprasījuma SNI vienkārši atļāva apturēt koncesijas nodevu paaugstināšanas formā attiecībā uz Kopienā ražoto preču importu, kaut arī tā nebija spiesta to darīt. Pat pēc šīs atļaujas saņemšanas ASV valdībai saglabājās iespēja noregulēt strīdu ar Kopienu, neveicot pret to pretpasākumus.

195 Tāpat brīvās izvēles iespējas ietvaros ASV administrācija ir, pirmkārt, nolēmusi uzlikt Kopienā ražotajām saliekamām kastēm, lādītēm un futrāļiem papildu muitas nodevu, tai pat laikā no tiem atbrīvojot konkrētās Kopienas dalībvalstīs ražotās preces, un, otrkārt, noteica papildu importa nodevu likmi 100 % apmērā no apliekamo preču cenas.

196 Nav mazsvarīgāk, ka, ja nepastāvētu apstrīdētais Kopienas banānu importa režīms un ja SNI iepriekš neatzītu, ka tas neatbilst PTO noteikumiem, ASV nevarētu nedz lūgt, nedz arī saņemt SNI atļauju tarifu koncesiju apturēšanai precēm, kas ražotas Kopienā, līdz ieguvuma anulējuma vai samazinājuma līmenim, kas rodas apstrīdētā Kopienas režīma uzturēšanas dēļ.

197 SNI noteica tirdzniecības apjomu, līdz kuram ASV administrācijai tika atļauts apturēt tarifu koncesijas attiecībā uz Kopienu, atkarībā no to zaudējumu apmēra, ko cietusi ASV ekonomika tādēļ, ka Kopienu banānu importa režīms tika atzīts par neatbilstošu PTO noteikumiem.

198 Šādos apstākļos koncesiju apturēšana attiecībā uz Kopienu papildu importa muitas nodevu formā atbilstoši PTO strīdu noregulēšanas sistēmai, kam piekritusi arī

Kopiena, ir uzskatāma par sekām, kas objektīvi rodas no tā, ka atbildētāju iestādes uztur banānu importa režīmu, kas neatbilst PTO līgumiem.

199 Tādējādi ASV vienpusīgs lēmums piemērot papildu muitas nodevas Kopienā ražotu saliekamu kastu, lādīšu un futrāļu importam nepārtrauc cēloņsakarību starp zaudējumiem, ko prasītājai radīja šo papildu nodevu ieviešana, un to, ka atbildētāji uzturēja apstrīdēto banānu importa režīmu.

200 Atbildētāju iestāžu rīcība nenovēršami izraisīja ASV administrācijas pieņemtos pretpasākumus, ievērojot procedūras, ko nosaka VSN un ko pieņēmusi Kopiena, — tā, ka šī rīcība ir jāuzskata par to zaudējumu noteicošo cēloni, ko cieta prasītāja pēc ASV papildu muitas nodevu ieviešanas.

201 Pat pirms tam, kad SNI 1999. gada 19. aprīlī atļāva ASV piemērot papildu nodevas importam, atbildētāju iestādes nevarēja nezināt par ASV pretpasākumu neizbēgamību.

202 1998. gada 10. novembrī ASV publicēja to Kopienā ražoto preču pagaidu sarakstu, ko tā paredzēja aplikt ar papildu importa nodevām, kuru turpmāku piemērošanu ar 100 % likmi tā apstiprināja 1998. gada 21. decembrī.

203 Kopš 1999. gada 3. marta, datuma, kad Kopienas eksportētājiem tika noteikts pienākums nodrošināt bankas garantiju 100 % apmērā no importējamo preču vērtības, atbildētāji vairs nevarēja nezināt par ASV stingro apņemšanos ieviest papildu muitas nodevas. Nekādas šaubas nevarēja palikt pēc tam, kad 1999. gada 9. aprīlī tika publicēts Pārstāvja preses paziņojums, kurā tika norādīts to preču saraksts, kurām piemērojamas papildu muitas nodevas.

204 Tādējādi ir jāatzīst, ka pastāv tieša cēloņsakarība starp atbildētāju iestāžu rīcību attiecībā uz banānu importu Kopienā, no vienas puses, un zaudējumiem, ko cietusi prasītāja ASV papildu muitas nodevu ieviešanas dēļ, no otras puses.

Par ciesto zaudējumu neparasto un īpašo raksturu

— Lietas dalībnieku argumenti

205 Prasītāja uzsver, ka Tiesa jau atzinusi Kopienas pienākumu paredzēt pienācīgu kompensāciju, ja noteiktai uzņēmēju kategorijai ir jāsedz — kā šajā gadījumā — nesamērīga daļa no maksājumiem, kas rodas tirdzniecības pasākuma veikšanas starp Kopienu un trešo valsti dēļ (spriedums lietā *De Boer Buizen*/Padome un Komisija, minēts šā sprieduma 171. punktā, 17. punkts).

206 Tas pats attiecas uz indivīdiem, kam vispārējās interesēs ir jāuzņemas maksājumi, kas tām parasti nav jāsedz (Tiesas 1986. gada 24. jūnija spriedums lietā 267/82 *Développement* un *Clemessy*/Komisija, *Recueil*, 1907. lpp.) un kas uzskatāmi par neparastiem un īpašiem zaudējumiem (Tiesas 1972. gada 13. jūnija spriedums apvienotajās lietās 9/71 un 11/71 *Compagnie d'approvisionnement* un *Grands Moulins de Paris*/Komisija, *Recueil*, 391. lpp., 45. un 46. punkts; 1984. gada 6. decembra spriedums lietā 59/83 *Biovilac*/EEK, *Recueil*, 4057. lpp., un 2000. gada 15. jūnija spriedums lietā *Dorsch Consult*/Padome un Komisija, minēts šā sprieduma 94. punktā, 18. punkts).

207 Atbildētāji pēc būtības iebilst, ka komerciālie riski, kuriem ir pakļauti Kopienas eksportētāji, var tikt uzskatīti par pašas PTO sistēmas neatņemamu daļu un ka nav nekāda īpaša iemesla, kādēļ Kopienai būtu jāsedz šie maksājumi. Turklāt zaudējumi radās tikai ierobežotai uzņēmumu grupai.

— Pirmās instances tiesas vērtējums

208 Attiecībā uz zaudējumiem, ko var ciest uzņēmēji Kopienu iestāžu darbības dēļ, tie, no vienas puses, ir neparasti, ja tie pārsniedz ekonomiskā riska robežas, kas ir neatņemama darbības daļa attiecīgajā sektorā, un, no otras puses, īpaši, ja tie nesamērīgi skar īpašu uzņēmēju kategoriju salīdzinājumā ar citiem uzņēmējiem (skat. 1998. gada 28. aprīļa spriedumu lietā *Dorsch Consult*/Padome un Komisija, minēts šā sprieduma 94. punktā, 80. punkts, un spriedumu lietā *Afrikanische Frucht-Compagnie* un *Internationale Fruchtimport Gesellchaft Weichert*/Padome un Komisija, pirmo reizi minēts šā sprieduma 99. punktā, 151. punkts).

209 Šajā gadījumā netika pierādīts, ka tādēļ, ka Kopienu banānu importa režīms neatbilda PTO līgumiem, prasītāja ir cietusi zaudējumus, kas pārsniedz tāda riska robežas, kurš ir eksportēšanas darbības neatņemama daļa.

210 Taisnība — kā tas ir norādīts Līguma par PTO izveidošanu preambulā — tā mērķis ir izveidot daudzpusēju integrētu tirdzniecības sistēmu, kas ietvertu agrāko tirdzniecības liberalizācijas mēģinājumu rezultātus.

211 Tomēr ir jāatzīst, ka iespējamība, kāda ir šajā gadījumā, — ka tarifu koncesijas tiks pārtrauktas, kuru paredz PTO līgumi, ir pastāvošās starptautiskās tirdzniecības sistēmas neatņemama sastāvdaļa. Līdz ar to šis pārbaudījums ir obligāti jāuzņemas jebkuram uzņēmējam, kas nolemj tirgot savas preces viena no PTO dalībniekiem tirgū.

212 Arbitru 1999. gada 9. aprīļa lēmumā tika pasvītrots, ka VSN 22. panta 1. punkta, kas ir saistīts ar koncesiju pārtraukšanu, pagaidu raksturs norāda uz to, ka tā mērķis ir mudināt vainīgo PTO dalībnieku ievērot SNI rekomendācijas un lēmumus.

213 Turklāt no VSN, kas ir starptautisks instruments, kura priekšmets ir reklāmas pasākumu veikšana, kas būtu pienācīgi, lai nodrošinātu Kopienas uzņēmēju informētību, 22. panta 3. punkta b) un c) apakšpunkta izriet, ka dalībnieks, kas iesniedzis sūdzību PTO, var lūgt pārtraukt koncesijas vai citas saistības citās nozarēs nekā tā, kurā komisija vai apelācijas institūcija ir konstatējusi pārkāpumu no attiecīgās dalībvalsts puses, — vai tas būtu atbilstoši tam pašam līgumam vai citam PTO līgumam.

214 Līdz ar to riski, kas var pastāvēt tādēļ, ka prasītāja tirgo saliekamās kartona kastes ASV tirgū, nav uzskatāmi par atšķirīgiem no parastajām nejaušībām starptautiskajā tirdzniecībā tās pašreizējā organizācijas stāvoklī.

215 Tādējādi apstākļos, kādi ir šajā gadījumā, prasītājas ciestie zaudējumi nav kvalificējami kā neparasti.

216 Šāda atziņa ir pietiekama, lai izslēgtu jebkādas tiesības uz atlīdzību uz šā pamata. Tādējādi Pirmās instances tiesai nav jāspriež par nosacījumu, saskaņā ar kuru zaudējumiem jābūt īpašiem.

217 No tā izriet, ka ir jānoraida prasītājas prasība par zaudējumu atlīdzību, kas ir pamatota ar Kopienas ārpuslīgumiskās atbildības sistēmu, ja tās iestādes nav rīkojušās nelikumīgi.

218 No visa iepriekš minētā izriet, ka prasība ir pilnībā jānoraida kā nepamatota un nav jāspriež par prasītājas pakārtotajiem prasījumiem.

**Par tiesāšanās izdevumiem**

219 Atbilstoši Reglamenta 87. panta 2. punktam lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs.

220 Tā kā prasītājai spriedums ir nelabvēlīgs, tai ir jāsedz savi tiesāšanās izdevumi, kā arī jāatlīdzina tiesāšanās izdevumi, kas radušies Parlamentam, Padomei un Komisijai, atbilstoši prasījumiem, ko trīs atbildētāju iestādes izvirzījušas šajā sakarā.

221 Atbilstoši Reglamenta 87. panta 4. punkta pirmajai daļai dalībvalstis, kas iestājas lietā, sedz savus tiesāšanās izdevumus pašas.

222 Līdz ar to Spānijas Karaliste sedz savus tiesāšanās izdevumus pati.

Ar šādu pamatojumu

PIRMĀS INSTANCES TIESA (virspalāta)

nospriež:

**1) prasību noraidīt kā nepieņemamu, ciktāl tā vērsta pret Parlamentu;**

**2) prasību pārējā daļā noraidīt kā nepamatotu;**

**3) prasītāja sedz savus tiesāšanās izdevumus, kā arī atlīdzina tiesāšanās izdevumus, kas radušies Parlamentam, Padomei un Komisijai;**

**4) Spānijas Karaliste sedz savus tiesāšanās izdevumus pati.**

| | | |
|---|---|---|
| Vesterdorf | Lindh | Azizi |
| Pirrung | Legal | García-Valdecasas |
| Tiili | Cooke | Meij |
| Vilaras | | Forwood |

Pasludināts atklātā tiesas sēdē Luksemburgā 2005. gada 14. decembrī.

| Sekretārs | Priekšsēdētājs |
|---|---|
| E. Coulon | B.Vesterdorf |

Satura rādītājs

Atbilstošās tiesību normas ..... II - 5467

Prāvas rašanās fakti ..... II - 5474

Process ..... II - 5482

Lietas dalībnieku prasījumi ..... II - 5484

Par pieņemamību ..... II - 5485

Par prasības nepieņemamību, ciktāl tā attiecas uz Parlamentu ..... II - 5486

Lietas dalībnieku argumenti ..... II - 5486

Pirmās instances tiesas vērtējums ..... II - 5487

Par prasības pieteikuma neatbilstību Reglamenta 44. panta 1. punkta c) apakšpunkta prasībām ..... II - 5489

Lietas dalībnieku argumenti ..... II - 5489

Pirmās instances tiesas vērtējums ..... II - 5489

Par Pirmās instances tiesas kompetenci ..... II - 5491

Lietas dalībnieku argumenti ..... II - 5491

Pirmās instances tiesas vērtējums ..... II - 5491

Par lietas būtību ..... II - 5493

Par Kopienas atbildību par tās iestāžu nelikumīgu rīcību ..... II - 5493

Lietas dalībnieku argumenti ..... II - 5495

— Par nelikumībām, kas tiek pārmestas atbildētāju iestādēm ..... II - 5495

— Par tiesību normu, ko atbildētāji, iespējams, nav ievērojuši, juridisko dabu ..... II - 5497

— Par, iespējams, nodarīto pārkāpumu smagumu ..... II - 5498

Pirmās instances tiesas vērtējums ..... II - 5500

— Par sākotnēju jautājumu — vai var atsaukties uz PTO noteikumiem .. II - 5500

— Par izņēmumu, kas saistīts ar nodomu izpildīt īpašu pienākumu, ko dalībnieks uzņēmies PTO ietvaros ..... II - 5502

— Par izņēmumu, kas pamatots ar skaidri izteiktu atsauci uz konkrētām PTO līgumu tiesību normām ..... II - 5507

Par Kopienas atbildību, ja tās iestāžu rīcība nav nelikumīga ..... II - 5510

Par Kopienas ārpuslīgumiskās atbildības principu, ja tās iestāžu rīcība nav nelikumīga ..... II - 5510

— Lietas dalībnieku argumenti ..... II - 5510

— Pirmās instances tiesas vērtējums ..... II - 5511

Par patiesu un konkrētu zaudējumu pastāvēšanu ..... II - 5512

— Lietas dalībnieku argumenti ..... II - 5512

— Pirmās instances tiesas vērtējums ..... II - 5513

Par cēloņsakarību starp ciestajiem zaudējumiem un atbildētāju iestāžu rīcību . II - 5514

— Lietas dalībnieku argumenti ..... II - 5514

— Pirmās instances tiesas vērtējums ..... II - 5516

Par ciesto zaudējumu neparasto un īpašo raksturu ..... II - 5519

— Lietas dalībnieku argumenti ..... II - 5519

— Pirmās instances tiesas vērtējums ..... II - 5520

Par tiesāšanās izdevumiem ..... II - 5522